

Sandvikens Kommun

Samrådsredogörelse

ÖVERSIKTSPLAN FÖR SANDVIKENS KOMMUN 2030

sandviken.se

SAMRÅDSREDOGÖRELSE ÖVERSIKTSPLAN FÖR SANDVIKENS KOMMUN 2030

Diarienummer
KS2017/663

Omslagsfoto
Jan Carlsson
Stéfan Estassy
Sandvikens Kommun

Produktion
Baringo reklam & kommunikation 2018

Innehåll

Översiktsplan 2030	4	Österfärnebo	25
Hur samrådet bedrivits	4	Gysinge	26
Samrådsredogörelsens innehåll	4	Gästrike-Hammarby	27
		Årsunda	28
Sammanfattning av inkomna synpunkter 5		Kungsberget	29
Övergripande synpunkter på förslaget	5	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)	30
Allmänna intressen	10		
Bebyggelseutveckling	10	Referat från samrådsmöten.....31	
Bostäder	11	Boende för äldre	31
Kulturmiljö	11	Gång- och cykelvägar	31
Natur och friluftsliv	12	Kollektivtrafik	31
Kommunikationer och infrastruktur	13	Turism	31
Teknisk försörjning	13	Jordbruksmark	31
Naturresurser	15	Företagens inblandning i översiktsplanen	31
Miljö- och riskfaktorer	16	Teknisk försörjning	31
Totalförsvaret och fredstida kriser	17	Kulturmiljöer	31
Mellankommunala intressen	17	Planspecifika synpunkter	32
		Övergripande frågor	32
Ortsfördjupningar 17			
Sandviken och Högbo	17	Frukostmöten med småföretagare 33	
Storvik	21		
Kungsgården	22	Sammanfattning och vidare handläggning....34	
Åshammar	23		
Järbo	23	Länsstyrelsens yttrande 36	
Jäderfors	25		

Översiktsplan 2030

Sandviken växer och utvecklas i snabb takt. Vi blir allt fler människor som ska bo, arbeta, studera och utöva vår fritid i kommunen. Bostadsplaneringen bygger på att Sandvikens Kommun har 43 800 invånare 2030. Det är en ökning med närmare 12 procent jämfört med 2016. I översiktsplanen redovisar kommunen sin viljeinriktning för hur mark- och vattenanvändning ska ledas i en hållbar inriktning.

I denna samrådsredogörelse sammanställs och bemöts synpunkter som kommit kommunen tillhanda under den tid som förslaget till översiktsplan varit på samråd, 2017-12-18–2018-03-31.

Samrådets syfte

Samrådet av Sandvikens översiktsplan 2030, har syftat till att förbättra beslutsunderlaget. Men de som kan bli berörda av förslaget ska också få insyn i arbetet samt möjlighet att påverka planens utformning. För att säkerhetsställa syftet med samrådet har en bred krets av berörda – organisationer, föreningar, näringsliv och politiska partier – fått möjlighet att lämna synpunkter.

Hur samrådet bedrivits

Samrådet har ägt rum under perioden 2017-12-18–2018-03-31. Under samrådstiden har förslaget skickats ut till myndigheter, regionala organisationer, föreningar, bolag och grannkommuner. Förslaget har funnits tillgängligt på kommunens hemsida där invånarna direkt kunnat lämna synpunkter. Översiktsplanen har även funnits som stående utställningar på samtliga bibliotek i kommunen samt på Sandbacka park.

Möten och aktiviteter under samrådstiden

För att informera samt väcka engagemang och intresse för översiktsplanen har en mängd möten och aktiviteter arrangerats under samrådet. För att lyssna till medborgarnas tankar och idéer kring förslaget har särskilda samrådskvällar anordnats på alla bibliotek runtom i kommunen.

Samrådskvällar har anordnats på följande platser:

Järbo bibliotek	6 februari
Åshammars bibliotek	7 februari
Österfärnebo bibliotek	12 februari
Folkbiblioteket, Kulturcentrum	15 februari
Storviks bibliotek	20 februari
Björksätra bibliotek	22 februari
Sandbacka Park (Jäderfors)	7 mars

Bomässan i Sandviken hade Översiktsplan 2030 en egen monter där mässbesökarna kunde få information eller ställa frågor.

Utöver ovannämnda möten har samrådet också bedrivits genom möten med olika aktörer och intressegrupper där syftet också varit detsamma. Dessa möten har hållits med bland annat Sandvik, Högskolan i Gävle, handikapporganisationer och andra föreningar. Via speciella frukostmöten runtom i kommunen har inspel från näringslivet hämtats in.

Information om samråden har lämnats via annonsering i ortstidningar, på kommunens hemsida samt på sociala medier.

Samrådsredogörelsens innehåll

Samrådsredogörelsen innehåller sammanfattningar av yttranden som översänts direkt till kommunen samt referat av synpunkter som lämnats muntligen på samrådsmöten. Sammantaget har cirka 600 synpunkter hanterats i arbetet med samrådsredogörelsen.

Synpunkterna redovisas enligt den struktur som översiktsplanen har i samrådsskedet, det vill säga uppdelade efter kapitel.

En stor del av synpunkterna har varit av sådan karaktär att de inte går att hantera i en översiktsplan. Det innebär att de inte berikat planförslaget, vilket är syftet med samrådet. Synpunkterna kan dock vara till nytta inom andra delar av kommunens verksamhet. De har därför skickats till berörda instanser, men redovisas inte i samrådsredogörelsen. Vissa synpunkter är av redaktionell karaktär och redovisas inte heller i redogörelsen.

Vilka har lämnat synpunkter?

Följande myndigheter, nämnder, kommunala bolag, företag, intresseorganisationer, föreningar och andra kommuner har under samrådet skickat in synpunkter på översiktsplanen:

Myndigheter

Länsstyrelsen
Länsmuseet
Svenska kraftnät
Gästrike Återvinnare
Region Gävleborg
Trafikverket

Sandvikens kommunkoncern

Arbetslivsnämnden
Sandviken energi-koncernen
Kultur- och fritidsnämnden
Kunskapsnämnden
Sandvikenhus
Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning

Föreningar

Naturskyddsföreningen
HSO Sandviken
PRO samorganisation Sandvikens kommun
Friluftsförbundet
LRF
PRO Järbo
PRO Kungsgården
PRO Folkhögskolan
PRO Österfärnebo
Årsundas företagare
Svenska kyrkan

Kommuner

Ljusdals kommun
Tierps kommun
Avesta kommun
Falun kommun
Gävle kommun
Uppsala kommun

Politiska partier

Centerpartiet
Centerkvinnorna i Österfärnebo
Liberalerna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Här följer de synpunkter som inkommit gällande översiktsplanen samt de svar kommunen har gett.

Följande har ingen erinran/inga synpunkter:

- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Tierps kommun
- Uppsala kommun

Övergripande synpunkter på förslaget

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att översiktsplanens kartmaterial generellt sett är otydligt och att kommunen bör se över att informationen i kartorna är aktuell, redovisas på ett tydligt sätt – i lämplig skala – samt att det i översiktsplanens texter hänvisas till kartorna på ett korrekt sätt.

Kommunens svar:

För att ge en ökad tydlighet har kartorna arbetats om, både visuellt och innehållsmässigt, till granskningsskedet.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att kommunen i översiktsplanen tar ställning till en mängd framtida visioner och utvecklingsmöjligheter. Men på nästintill alla saknas en beskrivning av hur kommunen avser att nå de ställningstagande man gör. Det är inte tydligt hur kommunen kommer att gå vidare för att konkret nå målen inom ramen för översiktsplanen.

Kommunens svar:

Synpunkten har beaktats genom att kommunen sett över de ställningstagande som gjorts. Detta i syfte att stärka kopplingen mot de mål som finns angivna. Förslaget pekar på instrument i form av strategiska dokument som ska hjälpa till att konkretisera våra ställningstaganden. Där det saknas, kommer sådana att arbetas fram inom ramen för planens genomförandetid. Vatten- och avloppsplan, kulturmiljöprogram och klimatanpassningsstrategi är exempel på dokument som kommunen kommer att arbeta vidare med.

Synpunkter:

Länsstyrelsen och Region Gävleborg anser att Sandvikens kommun behöver ta större plats i sammanhanget en funktionell arbetsmarknadsregion.

Kommunens svar:

I planförslaget lyfter kommunen sina styrkor för en hållbar samhällsutveckling. Samtidigt betonas vikten av att samverka med flera andra aktörer i en regional utvecklingsplattform.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att riktlinjerna i planen inte visar hur kommunen avser att tillgodose riksintressena.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har förtydligats där behov har funnits och kommunen bedömer att den fyller sitt syfte.

Synpunkter:

Sandvik tycker att det är viktigt att kommunen satsar på samhällsservice såsom skola, vård och omsorg samt arbetar för ett bra företagsklimat. Sandviks personal kan även ha behov av daghemsplatser, både dag- och natt (skiftarbetare).

Kommunens svar:

Översiktsplanens syfte är att skapa en hållbar kommun, varför vi instämmer med Sandviks resonemang. Synpunkter kring skola, vård och omsorg noteras och det är något som kommunen arbetar aktivt med även i fortsättningen.

Forts. övergripande synpunkter

Synpunkter:

Naturskyddsföreningen anser att Sandvikens Kommun behöver en aktiv samverkan med Högskolan i Gävle. Detta för att utveckla ett hållbart företagande och innovationer.

Kommunens svar:

Kommunen instämmer. Översiktsplanen betonar vikten av att regional samverkan, men också Sandbacka parks roll, i en innovativ utveckling av samhället.

Synpunkter:

Naturskyddsföreningen anser att översiktsplanen saknar jämställdhetsmål samt en analys av hur man förhåller sig till agenda 2030.

Kommunens svar:

Jämställdhetsmålen finns med i planen utifrån de 17 globala mål för hållbar utveckling som FN antagit och som översiktsplanen beaktar. Dessutom är planen i sig ett uttryck för hur kommunen ser på målen i agenda 2030 och det fortsatta arbetet med dessa.

Synpunkter:

PRO:s samordningsorganisation i Sandvikens kommun anser att alla orter i kommunen ska ha service/trygghetsboende, kollektivtrafik, distriktssköterska, lantbrevbärare och affär som ett minimum för att äldre ska kunna bo kvar.

Kommunens svar:

Planen syftar till att skapa förutsättningar för att service ska kunna bevaras och utvecklas. Den syftar också till att skapa förutsättningar och underlag för denna typ av funktioner.

Synpunkter:

En privatperson tycker att kommunen bör ange hur den fördelar sina ekonomiska resurser över olika kommun-delar.

Kommunens svar:

Förslaget har genom sina ställningstaganden endast berört frågan översiktligt. Den hanteras inte i detalj i denna översiktsplan.

Synpunkter:

Styrelsen Styrelsen för Omställning Järbo har synpunkter angående formuleringen i avsnittet *Åtgärder för minskad klimatpåverkan*.

Kommunens svar:

Kapitlet förtydligas inför granskning. Översiktsplanen är i sig ett verktyg för att samhället ska kunna utvecklas i en hållbar riktning. För att hantera klimatförändringarnas konsekvenser har översiktsplanen till exempel pekat på behovet av en dagvattenplan men också åtgärder som har syftet att stimulera till hållbart resande.

Synpunkter:

Gästrike Återvinnare föreslår att översiktsplanen resonerar mer kring olika typer av miljö-, avfalls- och återvinningsfrågor, exempelvis i inledningen.

Kommunens svar:

I kapitlet *Teknisk försörjning* har ny riktlinje införts med syfte att stärka kommunens avsikt i avfalls- och återvinningsfrågor.

Synpunkter:

Centerpartiet vill att översiktsplanen kompletteras med resonemang kring de gröna näringarnas potential.

Kommunens svar:

Översiktsplanen lyfter skogsbruket och betonar vikten av ett jordbruk som kan bedrivas även fortsättningsvis. I planförslaget finns även riktlinjer som pekar på att skogens potential för naturturism och friluftsliv ska tillvaratas.

Synpunkter:

Miljöpartiet anser att ett resonemang om ekosystemtjänster bör finnas med i översiktsplanen.

Kommunens svar:

Översiktsplanen hanterar ekosystemtjänster genom att belysa bland annat värnandet av jordbruks- och naturmark, vattenresurser samt mark för friluftsliv och rekreation. En fördjupning gällande ekosystemtjänster kan ske i ett senare skede, exempelvis genom en grönstrukturplan.

Forts. övergripande synpunkter

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser också att det inte framgår av översiktsplanen att kommunen har ett avtalat med länsstyrelsen kring åtgärdsarbete för miljömål och klimatanpassning.

Kommunens svar:

Översiktplanen sträcker sig längre fram än överenskommelsen för åtgärdsarbete kring miljömål och klimatanpassning. De båda delarna behöver arbetas samman.

Synpunkter:

Region Gävleborg anser att social hållbarhet bör sättas i relation till de andra hållbarhetsaspekterna som kommunen beaktat.

Kommunens svar:

Sandvikens kommun anser att social hållbarhet är en viktig del för att utveckla samhället. I målen för Översiktsplan 2030 är det fastslaget att kommunen ska vara en drivande kraft för en hälsosam livsmiljö. Det innefattar att Sandvikenborna ska vara stolta över sin kommun, bry sig om varandra, känna sig trygga och vara delaktiga i samhället. I översiktsplanen har såväl ekonomiska, ekologiska samt sociala aspekter vägts in.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att det kommunala handlingsprogrammet enligt *lagen om skydd mot olyckor* bör lyftas i översiktsplanen. Länsstyrelsen saknar även ett avsnitt som tar ställning i dessa frågor.

Kommunens svar:

Detta är viktiga aspekter i samhällsplaneringen. Kommunen har i översiktsplanen, kapitel Miljö- och riskfaktorer, beaktat och tagit hänsyn till handlingsprogrammet.

Synpunkter:

Ljusdals kommun är positiv till att det regionala perspektivet har lyfts i flera avsnitt.

Kommunens svar:

Synpunkten noteras.

Synpunkter:

Miljöpartiet ifrågasätter att bilismen kommer att minska inom en tioårsperiod och önskar belägg för att bibehålla en sådan skrivning som anges i översiktsplanen. Miljöpartiet anser att kommunen kan ha en strävan ditåt, men såvitt Miljöpartiet erfar, ökar bilåkandet.

Kommunens svar:

Underlaget har förtydligats inför granskningen.

Synpunkter:

Miljöpartiet tycker att översiktsplanen borde nämna vikten av att hålla den äldre befolkningen frisk och vital.

Kommunens svar:

Kommunen gör bedömningen att detta är berört i planförslaget utifrån flera aspekter.

Synpunkter:

Miljöpartiet tycker att miljökonsekvensbeskrivningen saknar klimatkonsekvenser. Risk för sjukdomsalstrande smittor i och med skadedjurs utbredning samt utbredningen av sniglars konsekvenser för livsmedelsförsörjningen är några exempel.

Kommunens svar:

Kommunen gör bedömningen att miljökonsekvensbeskrivningen bör hålla en övergripande nivå och att den därför inte går in på dessa detaljer.

Synpunkter:

Miljöpartiet anser att planen inte tydliggör skillnaden mellan "anpassning till klimatförändringar" och "anpassning till att inte uppnå klimatförändringar".

Kommunens svar:

Inför granskning har underlaget förtydligats i syfte att klargöra hur kommunen ska jobba med redan befintlig bebyggelse i samband med klimatförändringar. Det framgår också av planen vilka typer av åtgärder som behövs för att minska klimatförändringar.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att det i planen borde ritas in experimentområden där byggnadstekniska lösningar kan testas utan att bygglov/tillstånd måste sökas.

Kommunens svar:

Översiktsplanen kan inte peka ut sådana områden, då *plan- och bygglagen* inte tillåter det.

Synpunkter:

Sandvikenhus, samt en privatperson, tycker att översiktsplanen saknar övergripande krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Kommunens svar:

Översiktsplanen innehåller övergripande formuleringar kring tillgänglighet. Planen förtydligas inför granskning utifrån aspekten tillgänglighet i den fysiska planeringen. Tillgänglighet inom byggnader regleras i *plan- och bygglagen* samt mer specifikt Boverkets byggregler.

Synpunkter:

En privatperson vill att översiktsplanen ska referera till den nationella handikapplanen, den kommunala handikappolicyn samt den reviderade handikapplanen från 2014. Samma person anser att riktlinjer saknas för att bostäder ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar. Handikappförbundet tycker att FN:s deklaration om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska finnas med som en grund för planeringen. Handikappförbundet vill vidare se en konsekvensanalys för personer med funktionsnedsättning utifrån översiktsplanen.

Kommunens svar:

Översiktsplanen pekar på flera övergripande policys och styrdokument som inte konkret namnges i handlingen. Detta innebär att frågorna hanteras på en översiktlig nivå i planen. Kommunen avser arbeta för att förbättra tillgängligheten i kommunen och gör bedömningen att planens konsekvenser är beskrivna utifrån på en lämplig nivå.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att planen bör beskriva hur kommunen ska samordna satsningar mellan turistnoderna.

Kommunens svar:

Detta har inte tagits med i planförslaget men kan vara intressant att utreda i ett senare skede.

Synpunkter:

LRF anser att det finns många områden som lämpar sig bra för bostäder och inte inkräktar på jordbruksmark.

Kommunens svar:

Sedan samrådet har planen setts över utifrån denna aspekt.

Synpunkter:

Svenska kyrkan, Sandvikens pastorat, anser att framtida behov av nya begravningsplatser bör tas med i planen. De anser också att behovet av parkeringsplatser intill kyrkor och andra verksamheter i kyrkans regi ska beaktas i planen. I kommande planering vill man att kommunen beaktar möjligheten för invånarna att ta sig till kyrkan med kollektivtrafiken.

Kommunens svar:

Kommunen anser att frågan kring begravningsplatser och parkeringar är berättigad. Efter antagande kan den hanteras i en fördjupad del av översiktsplanen. Ett av planens övergripande mål är att fler ska kunna nyttja kollektivtrafiken för sina transporter.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att aktualiteten i ortsfördjupningarna redan är tveksamma. De anser också att det saknas en väl genomarbetad omvärldsspaning angående vad som händer i kommunen, länet, nationen och internationellt.

Kommunens svar:

Aktualiteten för statistiken i ortsfördjupningarna har setts över inför granskning. I översiktsplanen beskrivs Sandvikens kommun som en del av en region, en nation och en global värld.

Forts. övergripande synpunkter

Synpunkter:

Centerpartiet anser att den funktionella arbetsmarknadsregionen och dess vidare utveckling saknas i underlaget. De tycker vidare att den viktigaste beståndsdel i översiktsplanen – LIS-områden – saknas.

Kommunens svar:

Översiktsplanen utgår efter ett övergripande perspektiv. LIS-områden är en del av översiktsplanen och i förslaget lyfts flera potentiella områden som arbetats fram i kommunens målbild.

Synpunkter:

Centerpartiet tycker att resecentrumområdet ska utvecklas som ett levande bostadsområde.

Kommunens svar:

Planförslaget pekar på möjligheter som de stationära lägena har.

Synpunkter:

Centerpartiet vill utveckla järnvägsknutpunkten Storvik där det finns möjlighet för nya linjer och tåg som kan trafikera stora delar av Sverige.

Kommunens svar:

Planförslaget syftar till att gå i den riktningen.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att ett nytt tågstopp behövs i Kungsgården.

Kommunens svar:

Se svar till privatperson under *ortsfördjupning Kungsgården*.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att översiktsplanen bör peka ut gröna stråk.

Kommunens svar:

Detta finns med planen och har förtydligats i kartunderlaget.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att översiktsplanen bör uppmärksamma att vägar ska förstärkas och breddning möjliggöras.

Kommunens svar:

Översiktsplanen hanterar övergripande frågor kring infrastruktur. Denna fråga bedöms kunna hanteras i senare planeringsskeden.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att det saknas ytor för aktiviteter. Man anser också att begravningsplatser inte fått det beaktande det bör ha i en översiktsplan.

Kommunens svar:

De ytor för aktiviteter som anges i planförslaget har tydliggjorts inför granskning. Angående begravningsplatser, se svar till Svenska kyrkan.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att kommunens dricksvattensituation är skör, då fördelningen i det kommunala vattennätet är 70% ytvatten och 30% grundvatten.

Kommunens svar:

Kommunen anser att så mycket grundvatten som möjligt ska användas. Kommunen bör därför värna om de grundvattenresurser som finns, något som lyfts i planförslaget.

Synpunkter:

Centerpartiet tycker att kommunen ska se över alternativ till torv i sin fjärrvärmeproduktion.

Kommunens svar:

Översiktsplanen syftar till att hållbara energislag ska användas. Det finns dock anledning att fördjupa sig inom ramen för kommunens kommande energiplan.

Synpunkter:

Centerpartiet menar att översiktsplanen inte pekar på intressanta lucktomter i den utsträckning den borde. Partiet vill utreda möjligheterna för bostäder norr om E16, i anslutning till Forsbackastigen.

Kommunens svar:

Översiktsplanen är ett strategiskt dokument för hur kommunen ska använda sina mark- och vattenområden. Inventering av lucktomter är något som inte ryms inom ramen för denna översiktsplan. Bostadsområden i översiktsplanen har pekats ut utifrån de riktlinjer och strategier som kommunens mål baseras på.

Synpunkter:

Centerpartiet tycker att byggnader som uppenbart bör ha rivningsföreläggande bör pekas ut.

Kommunens svar:

Då frågan kan hanteras inom ramen för en tillsynsplan, bedöms den inte nödvändig att behandla i översiktsplanen.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att föråldrade detalj-, stads- och byggnadsplaner ska ses över för att möjliggöra nya bostäder.

Kommunens svar:

Förändring av detaljplaner kan ske om det bedöms nödvändigt och lämpligt efter dialog med kommunen. Att planer uppnår en viss ålder är inte per automatik ett hinder för bostadsbyggandet.

Synpunkter:

Centerpartiet anser att översiktsplanen inte lever upp till de övergripande målen och kopplingen mellan dessa tre.

Kommunens svar:

Planförslaget bygger på strategier och riktlinjer vilket synliggör kopplingen till kommunens övergripande målbild.

Allmänna intressen: bebyggelseutveckling**Allmänna intressen****BEBYGGELSEUTVECKLING****Synpunkter:**

Naturskyddsföreningen och Centerpartiet vill att byggande i trä lyfts fram mer i planen.

Kommunens svar:

Träbyggnation är något som är intressant att jobba vidare med. Redan i dag pågår arbete med dessa frågor inom förvaltningarna. En skrivning om träbyggnation tillförs planen under *kapitlet Byggd miljö*.

Synpunkter:

Avesta kommun vill gärna se en utvecklad beskrivning av hur Sandvikens kommun ser på sin roll i regionen och vad det innebär för den fysiska planeringen.

Kommunens svar:

En av kommunens framtidsbilder för 2030 är att vara en kunskapsintensiv nod för hållbar tillväxt i regionen. Sandvikens Kommun lyfter i förslaget vikten av samarbete och samverkan med övriga kommuner i regionen, bland annat gällande frågor som berör infrastruktur, näringsliv och teknisk försörjning. Arbetet med att främja en god regional utveckling pågår kontinuerligt.

Synpunkter:

Falu kommun anser att planens förslag på förtätning i Åshammar är positivt. När kollektivtrafik och handel på orten stärks har det en positiv verkan även för Lumsheden i Falu kommun.

Kommunens svar:

Synpunkten noteras.

Synpunkter:

Sandviken Energi Vatten efterlyser tydligare ställningstaganden kring hur kommunen ser på bebyggelse inom vattenskyddsområden.

Kommunens svar:

Kommunen har inte gjort några ställningstaganden kring detta. Dock har inga nya verksamhetsområden inom vattenskyddsområde pekats ut. Kommunen har vidare bedömt att

Bostäder

det bör gå att bygga bostäder inom vattenskyddsområde, så länge vattentäkten beaktas. Lämpligt beaktande får redas ut i senare skede, exempelvis inom ramen för en detaljplaneprocess.

BOSTÄDER**Synpunkter:**

Länsstyrelsen anser att kommunen skulle kunna utveckla resonemang kring vilka typer av bostäder man ser behov av i olika delar av kommunen.

Kommunens svar:

Specifika bostadstyper har inte pekats ut i översiktsplanen, vare sig i ortsfördjupningar eller övriga delar av dokumentet. Dessa typer av frågor analyseras löpande i bostadsförsörjningsprogram och annat planeringsarbete.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen behöver redovisa hur man ska skapa förutsättningar för en bostadsmarknad där utbud möter behov.

Kommunens svar:

Kommunens bedömning är att planförslaget uppfyller detta. I dokumentet finns riktlinjer och analys av förutsättningar. Dessutom pekas nya områden för bebyggelse ut.

Synpunkter:

Sandvikenhus tycker att planförslaget är för detaljerat vad gäller utpekande av bostäder.

Kommunens svar:

Kommunens uppfattning är att planen är tillräckligt detaljerad för att uppfylla sitt syfte som vägledande dokument i kommunens planering. Ett mer generellt dokument riskerar att bli allt för otydligt i förhållande till det behov av vägledning som kommunen ser.

Kulturmiljö**Synpunkter:**

Många föreningar och privatpersoner har inkommit med önskemål om nybyggnation av boende 55+ samt trygghetsboende.

Kommunens svar:

Kommunen hanterar dagligen den här typen av frågor i sitt planeringsarbete. Översiktsplanen ska ge förutsättningar för olika typer av byggnationer, och är därmed en del av detta. Konkret nybyggnation involverar andra aktörer, exempelvis det kommunala bostadsbolaget eller externa exploatörer. Se även svar till länsstyrelse *under Bostäder*.

KULTURMILJÖ**Synpunkter:**

Länsstyrelsen och Länsmuseum anser att kulturmiljövärdena i kommunen behöver tydliggöras, både i kart- och textform. Ställningstagandena kring hur dessa ska hanteras bör utvecklas med tydligare formuleringar. Länsmuseum anser vidare att det finns fler områden och byggnader med kulturmiljövärden än de som redovisas i planen. Kultur- och fritidsförvaltningen anser att planen borde redovisa vissa byggnader som värdefulla.

Kommunens svar:

Sedan samrådet har underlaget tydliggjorts och riktlinjerna för kulturmiljöer förtydligats. Kommunen anser att det underlag som ligger till grund för de utpekade områdena är tillräckligt som bas för ett fortsatt arbete med kulturmiljöer i Sandvikens kommun. I arbetet med översiktsplanen har kommunen gjort avvägningen att endast lyfta kulturmiljövärden på områdesnivå, inte enskilda byggnader. Detta för att inte skapa en för detaljerad plan. En konkretisering av viktiga byggnader kan dock med fördel göras inom ramen för en byggnadsinventering. Den kan i sin tur ligga till grund för en detaljplan eller fördjupad översiktsplan.

Synpunkter:

Sandvik ser gärna en fortsatt dialog kring kulturmiljövärdena i anslutning till deras industriområde.

Kommunens svar:

Synpunkten noteras. Kommunen anser att det är viktigt att det finns en samsyn kring dessa frågor.

Natur och friluftsliv

Synpunkter:

Centerpartiet och en privatperson anser att kulturmiljövärdena i Gysinge ska bevaras.

Kommunens svar:

Kommunen instämmer i detta, något som översiktsplanen också ger uttryck för. Planen lyfter tydligt den unika miljön kring Gysinge bruk.

NATUR OCH FRILUFTSLIV

Synpunkter:

Länsstyrelsen Gävleborg vill att kommunen ska ta fram en friluftsplän samt att nationalparkens friluftsvärden borde lyftas bättre. Man ser också gärna att tätortsnära rekreation pekas ut som en egen markanvändning på kartorna.

Kommunens svar:

En friluftsplän kan utgöra ett bra underlag i planeringen, något kommunen får ta i beaktande inför kommande planeringsarbete. Möjligheterna att idka friluftsliv i nationalparken beskrivs mer utförligt inför granskning. Tätortsnära rekreation lyfts i ortsfördjupningarna inom ramen för markanvändningen grönstruktur.

Synpunkter:

Friluftsförämjandet vill att Gästrikeleden lyfts fram som en huvudattraktion för friluftsliv i kommunen samt att vandring i stort lyfts fram på samma sätt som planen beskriver cykling och skidåkning.

Kommunens svar:

Kommunens bedömning är att vandring lyfts fram på ett tillbörligt sätt i förslaget. Planen säger att kommunen ska förbättra förutsättningarna för bland annat vandring. Gästrikeleden utgör en viktig beståndsdel i kommunens friluftsliv, men att värdera vilken av dessa som utgör huvudattraktion är inte översiktsplanens roll. Det handlar snarare om att hävda friluftslivets intressen i relation till andra markanvändningsanspråk.

Synpunkter:

Naturskyddsföreningen anser att Hedåsen, området runt Hälsans stig, Högbo, Jädraåns utlopp samt Öjaren är viktiga områden som bör bli kommunala naturreservat.

Kommunens svar:

Kommunen instämmer i att det finns behov för kommunala naturreservat i kommunen. Områden som är intressanta för att bli kommunala naturreservat bör behandlas i kommunens naturvårdsprogram och som blir ett fördjupat arbete utanför denna översiktsplan.

Synpunkter:

Liberalerna och Miljöpartiet önskar att översiktsplanen ska peka ut gröna stråk. Miljöpartiet tycker att det borde belysas om det finns fler värdefulla områden för friluftslivet än de som är utpekade i planförslaget samt att Gästrikeleden borde lyftas bättre.

Kommunens svar:

Gröna stråk har förtydligats i planförslaget. Se även svar till Friluftsförämjandet under *kapitlet Natur och friluftsliv*.

Synpunkter:

Miljöpartiet motsätter sig att riktlinjen områdesskydd endast ska fokuseras till tätortsnära områden enligt följande: "kommunens arbete med naturvård, områdesskydd och friluftsliv bör fokuseras till tätortsnära natur som har goda förutsättningar att användas av många människor och där samhällsnyttan därför är stor".

Kommunens svar:

Kommunen har beaktat synpunkterna. *Riktlinjer för natur och friluftsliv* i översiktsplanen har förtydligats.

Synpunkter:

Gävle kommun anser att kommunen visar att planförslaget visar att Sandvikens Kommun är medveten om och tar ansvar för regionala rekreationsområden. De anser vidare att det kan vara lämpligt att ytterligare förtydliga dessa styrkor utifrån tillgänglighet, möjligheter och risker.

Kommunens svar:

Översiktsplanen beskriver dessa områden utifrån ett övergripande perspektiv. Synpunkterna är intressanta och kan med fördel fördjupas i ett senare skede.

Kommunikationer och infrastruktur

Synpunkter:

En privatperson anser att områden kring Storsjön som kan nyttjas av allmänheten bör ses över samt att områden som Hedåsbadet, Sörtutt och Bångs bör rustas och ses över bättre.

Kommunens svar:

Översiktsplanen lyfter inte dessa områden specifikt, men planförslagets intention är att kommunen ska ha attraktiva rekreatiomsområden.

KOMMUNIKATIONER OCH INFRASTRUKTUR

Synpunkter:

Centerpartiet föreslår en utökad sträckning av elvägen i Sandviken. Detta för att ansluta till Gävle Hamn och TEN-T-korridoren.

Kommunens svar:

Sandvikens kommun ser positivt på en utökning av elvägen, och då gärna genom en anslutning mot Gävle Hamn. Projektet drivs i samarbete mellan bland annat Region Gävleborg och Sandvikens kommun. Ett fortsatt samarbete för att kunna utveckla elvägen ses som en självklarhet.

Synpunkter:

Centerpartiet ser gärna en utökning av kollektivtrafik även på landsbygden.

Kommunens svar:

Planering av busstrafik hanteras och beslutas av Region Gävleborg. Sandvikens kommun anser att det såklart är viktigt att även landsbygden ska ha tillgång till god kollektivtrafik, men den bör också förläggas till starka stråk.

Synpunkter:

Flera privatpersoner vill ha fler parkeringar på olika platser i kommunen.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har inte som inriktning att peka ut nya områden för parkeringar. Iordningställande av nya parkeringsplatser hanteras av Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning samt Tekniska kontoret.

Teknisk försörjning

Synpunkter:

Ljusdals kommun är positiv till att Norra stambanan lyfts i planförslaget.

Kommunens svar:

Synpunkten noteras.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Synpunkter:

Länsstyrelsen lyfter att kommunen ska ta ställning till att ha ett 100 % förnybart elsystem 2040 samt att kommunen betänker att alla ledningar inte är lämpliga att markförläggas. Svenska kraftnät understryker att kommunen bör överväga den ekonomiska rimligheten samt den tekniska lämpligheten när en markförläggning övervägs. Svenska kraftnät betonar också vikten av att ta hänsyn till skyddsavstånd från ledningar och poängterar att det ibland kan krävas fördjupad utredning för att avgöra avstånd. Vidare anser man att kartorna kan kompletteras med stamnätet för el, något som också Länsstyrelsen lyfter.

Kommunens svar:

Planens övergripande mål bedöms täcka in elanvändning. När det gäller markförläggning av ledningar så understryks i riktlinjen att den ska ske där så är lämpligt. Stamnätet är inte med i översiktsplanen eftersom kommunen valt att inte redovisa några ledningar. Inför en eventuell framtida revidering av planförslaget så kan detta övervägas. Nuvarande kartor bedöms dock ge tillräckligt stöd för att beakta stamnätet i den fysiska planeringen.

Synpunkter:

Länsstyrelsen ställer sig frågande till hur kommunen ska uppnå målet om bredband, när översiktsplanens mål sträcker sig 10 år längre än den kommunala bredbandsstrategin?

Kommunens svar:

Översiktsplanen går inte in på hur det är möjligt att nå bredbandsmålet. Detta kan i så fall ske genom en bredbandsstrategi på mer fördjupad nivå. En del av dagens styrande dokument som hanterar frågor på detaljerad nivå, kommer rent generellt att behöva ses över. Detta för att synka dem med översiktsplanens mål.

Synpunkter:

Gästrike Återvinnare vill att ansvaret kring avfallscentraler förtydligas. De ger exempel på hur man kan skapa lättillgängliga och tydliga möjligheter för att lämna sorterat avfall. Ytor för återvinningsstationer eller återanvändning kan exempelvis planeras in i nya bostadsområden för villor. Ett förslag är att arbeta in detta i planförslaget, till exempel i riktlinjerna för bostäder. Vidare ger Gästrike Återvinnare förslag på hur resonemangen kring resurshushållning, avfallsförebyggande och återvinning kan kompletteras. De betonar också vikten av att arbeta med beteendeförändringar parallellt med utformning av den fysiska miljön samt att lyfta fram avfallsplanen tydligare, till exempel genom en egen rubrik.

Kommunens svar:

En riktlinje läggs till avsnittet återvinning och avfallshantering där vikten av att säkerställa återvinning och avfallshantering betonas. Avfallsplanen lyfts in som en egen rubrik.

Synpunkter:

Centerpartiet och Liberalerna anser att översiktsplanen ska lyfta fram andra alternativ än torv som energikälla för fjärrvärme. Centerpartiet menar att det kan handla om överskottsvärme från Sandvik eller pappersbruken efter kusten.

Kommunens svar:

Underlaget har setts över och en riktlinje finns med angående användande av industriell spillvärme.

Synpunkter:

Centerpartiet vill att det i översiktsplanen ska framgå att vatten och avlopp ska byggas samman mellan Gysinge och Österfärnebo samt att Mattön i Gysinge ska få kommunalt vatten och avlopp.

Kommunens svar:

Vad gäller sammanbyggande av vatten- och avloppsnät mellan Österfärnebo och Gysinge är detta något som inte hanteras i översiktsplanen. Det är en fråga som med fördel kan integreras i en kommunal vatten- och avloppsplan där framtida behov och utbyggnadsplaner identifieras och bestäms. Detsamma gäller en eventuell framtida utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp på Mattön i Gysinge.

Synpunkter:

Sandvik nämner att översiktsplanen tydligare behöver ta upp biogas som en del i omställningen till fossilfritt – specifikt då anläggningen i Forsbacka. Distribution av gas via ledning minskar transporterna, en positiv fördel som enligt Sandvik bör nämnas i planen. Sandvik anser vidare att översiktsplanen innehåller för lite information om fjärrkyla, dess behov och hur den skulle kunna utformas. Bolaget menar också att en bra infrastruktur för brandvattenförsörjning måste finnas med.

Kommunens svar:

Kommunen är positiv till biogas vilket uttrycks i planen. Inför granskning förtydligas också riktlinjerna. Översiktsplanen är ett visionsdokument och därför hanteras inte frågor om hur de tekniska systemen ska utformas.

Synpunkter:

Sandviken Energi Vatten redogör för nuvarande kapacitet på det kommunala nätet i förhållande till planens innehåll. Bolaget betonar att en dagvattenpolicy behöva arbetas fram samt att skyfalls påverkan på det kommunala avloppssystemet måste beaktas.

Kommunens svar:

En dagvattenpolicy ska arbetas fram. Den innefattar att beakta hur skyfall kan påverka avloppssystemet.

Forts. teknisk försörjning**Synpunkter:**

Naturskyddsföreningen betonar vikten av att särskilt belysa dagvattenfrågan. Man anser också att det är oklart hur avloppsreningen i övrigt kommer att utvecklas.

Kommunens svar:

Kommunen håller med om vikten av att belysa dagvattenfrågorna. Det återspeglas i översiktsplanen som lyfter behovet av en dagvattenplan. För framtida utveckling av kommunens avloppshantering ska även en ny VA-plan arbetas fram. Detta framgår av riktlinjerna.

Synpunkter:

Naturskyddsföreningen skriver att andelen förnybar energi i den globala energimixen måste ökas väsentligt till 2030 och menar att översiktsplanen inte lyfter solenergi tillräckligt bra. En privatperson undrar hur solceller ska kunna placeras på ett acceptabelt sätt i kulturmiljöer.

Kommunens svar:

Användande av hållbara energikällor är en del av målbilden med planförslaget. Solceller i kulturmiljö är en fråga på detaljerad nivå som främst kommer att hanteras i bygglovskede.

Synpunkter:

En privatperson saknar ställningstagande kring gasledningssträckor och ser gärna att kommunen redovisar sin syn på detta.

Kommunens svar:

Kommunen har i översiktsplanen valt att avgränsa sig till endast de markanvändningar som redan föreslås i planen. Om ett område redan är utpekad för exempelvis bostäder anses det vara det rekommenderade. Om ingen annan markanvändning är tänkt för en viss plats kan även det ses som en rekommendation. Således har kommunen, indirekt, gjort ställningstaganden kring gasledningar. Det bedöms att frågan kan hanteras utan en egen markanvändning i översiktsplanen.

Naturresurser**Synpunkter:**

I samband med vindkraftsetableringar vill Svenska kraftnät att skyddsavstånd till elnätsanläggningar ska beaktas samtidigt som hänsyn tas till rekommenderade skyddsavstånd för vindkraftverk och master. Dessa bör arbetas in i en vindbruksplan.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har omarbetats med en ny riktlinje gällande samråd med grannkommuner.

NATURRESURSER**Synpunkter:**

Länsstyrelsen anser att skyddade vattendrag saknas i kartmaterialet.

Kommunens svar:

Kartan har uppdaterats. I översiktsplanen nämns riksintresse Dalälven, nedströms Näs bruk, som skyddat vattendrag.

Synpunkter:

Naturskyddsföreningen anser att det krävs en risk- och tillsynshanteringsplan vid prospektering av gruvor.

Kommunens svar:

En risk- och tillsynshanteringsplan är inget dokument som översiktsplanen anser behövas. Däremot finns riktlinjer kring frågorna i förslaget.

Synpunkter:

Sandviken Energi Vatten anser att skyddet för vattenförande isälvsavlagringar ska stärkas så att kommunen inte tillåter täktverksamhet på dessa samt att avsnittet om materialtäkter bör utformas med skullkrav.

Kommunens svar:

Kommunen instämmer i Sandvikens Energi, vattens, synpunkt att det är viktigt att det tydligt framgår att vattenförande isälvsavlagringar ska skyddas.

Miljö- och riskfaktorer

Synpunkter:

Gävle kommun och Länsstyrelsen framhåller att det krävs en förtydligad hantering av jordbruksmark genom skarpare och tydligare skrivningar.

Kommunens svar:

Planens innehåll kring jordbruksmark har förtydligats under riktlinjer för bebyggelseutveckling.

MILJÖ- OCH RISKFAKTORER

Synpunkter:

Miljöpartiet och Länsstyrelsen vill att planen i större utsträckning redovisar hur kommunen ska arbeta med klimatanpassning av den redan bebyggda miljön. Länsstyrelsen vill att planen redovisar hur kommunen ska arbeta med klimatanpassning efter att planen antagits.

Kommunens svar:

Kommunen arbetar kontinuerligt för att klimatanpassa den redan bebyggda miljön. Samtidigt finns behov av att klarlägga kommunens strategi i frågan. Det arbetet kan ske i samband med upprättande av en klimatanpassningsstrategi eller dylikt.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att det är oklart varför kommunen inte använt 200-årsflödesberäkningar i planen. De anser också att underlaget som använts är gammalt och påpekar att nyare underlag finns.

Kommunens svar:

Kommunen bedömer att det underlag som finns gällande översvämningar är av god kvalitet. Det finns därför inget behov av nyare material över Storsjön och Jädraån, där merparten av kommunens bebyggelse är belägen. Däremot finns anledning att återkomma till hur kommunen ska förhålla sig till bebyggelse i områden med översvämningsrisk. Detta får redas ut i en framtida klimatanpassningsstrategi.

Synpunkter:

Länsstyrelsen tycker att formuleringen kring arbete med begränsande av luftföroreningar känns passiv.

Kommunens svar:

I miljö- och riskkapitlet tydliggörs kommunens ställningstagande i frågan utifrån dagens föroreningssituation i Sandviken. Kommunen anser därför att formuleringarna är rimliga.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att det saknas ett tydligt ställningstagande för hur kommunen tänker gällande bullersituationen – exempelvis att gällande bullerförordning ska följas vid nybyggnation i närheten av bostäder. Länsstyrelsen anser även att ett resonemang kring bullerproblematiken bör inarbetas i *avsnittet Riktlinjer för bebyggelseutveckling*.

Kommunens svar:

Kommunen instämmer i att ställningstagande för buller behöver förtydligas med att gällande bullerförordning ska följas. Riktlinje finns i *kapitel Miljö- och riskfaktorer* och behöver därför inte belysas i *avsnittet Riktlinjer för bebyggelseutveckling*.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att det i översiktsplanen inte går att se hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer.

Kommunens svar:

Där ges förslag inför fortsatt planering vad gäller MKN för vatten i respektive ort. Det är främst MKN för vattenkvalitet som är aktuell i Sandvikens kommun, MKN för luft överskrids inte. Kommunen omfattas inte av krav på att kartlägga omgivningsbuller, men översiktsplanen innehåller riktlinjer som syftar till att begränsa eller förhindra bullerstörningar.

Totalförsvaret och fredstida kriser

TOTALFÖRSVAR OCH FREDSTIDA KRISER

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att planförslaget bör kompletteras med resonemang kring det civila försvaret. Länsstyrelsen har vidare redaktionella synpunkter kring texten om försvarsmakten.

Kommunens svar:

Kommunen bedömer att det resonemang som finns kring det civila försvaret täcker in de behov som bör beaktas, exempelvis skyddsrum. Inaktuell text om Försvarsmakten har strukits.

.....

MELLANKOMMUNALA INTRESSEN

Synpunkter:

Sandviken Energi Vatten anser också att en tydlig koppling till länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan bör tas upp i kapitlet mellankommunala frågor

Kommunens svar:

Kommunen instämmer med Sandviken Energi om att dricksvattenförsörjningen samt länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan ska tas upp i mellankommunala intressen.

.....

Ortsfördjupningar: Sandviken och Högbo

Ortsfördjupningar

SANDVIKEN OCH HÖGBO

Synpunkter:

Centerpartiet, Liberalerna och flera privatpersoner har inkommit med synpunkter på området som benämns S.B.28, men som i dagligt tal ofta kallas Hjalmarismuren. Området anses ha sådana rekreativvärden för de boende att det inte är lämpligt att bebygga. Här finns även naturvärden som är viktiga att bevara. Synpunkter har också framförts om att andra, mer lämpliga områden finns som alternativ. Ett exempel är Björksätra där bostäder tidigare rivits. Naturskyddsföreningen anser att S.B.28 ska avsättas som ett viktigt rekreativområde.

Kommunens svar:

Området (S.B.28) är, likt andra områden i Sandviken, utpekat mot bakgrund av den befolkningsökning som planförslaget tar hänsyn till. Bebyggelseutvecklingen ska ske genom kompletterande bebyggelse och förtätning i stråk med tillgång till kollektivtrafik, något som området kring Hjalmarismuren har goda förutsättningar för. Här finns bland annat infrastrukturen på plats, vilket är en av fördelarna med att bygga inom befintlig bebyggelse. Översiktsplanen tar inte i detalj ställning till vad eller omfattningen på byggnation. Men mot bakgrund av det bostadsbehov som finns med tanke på den ökade befolkningen, är det naturligt att nya områden måste tas i anspråk. Området kvarstår därför i översiktsplanen.

.....

Synpunkter:

En privatperson betonar vikten av att en förtätning mot Östanbyn (S.B.1-4) inte sker på bekostnad av de anslutningar som finns mellan Östanbyn, Högstorpavägen och Högbo bruks friluftsområde. Samma privatperson anser också att den bebyggelse som tillkommer i området ansluts till kommunalt VA, då ambitionen bör vara att samtliga boende inom tätare verksamhetsområde ska anslutas.

Kommunens svar:

Områdena S.B.1-4 bedöms utgöra en god komplettering av bebyggelsestrukturen i nordöstra delen av tätorten, där kopplingen mellan olika områden bibehålls. VA-frågan kommer att behöva hanteras på en mer detaljerad nivå i senare skede. Översiktligt har områdena bedömts som lämpliga att ansluta till kommunalt vatten och avlopp.

.....

Synpunkter:

Liberalerna anser att området vid Hedåsen ska bevaras och utvecklas som fritidsområde, på sikt även med camping vid badet. Liberalerna anser således att bostäder vid området S.B.25 inte är önskvärda.

Kommunens svar:

Området kring Hedåsen är utpekad som grönstruktur. Kommunens bedömning är att det ska bibehållas, även inför granskning, då det för invånarna har en viktig funktion som rekreationsområde. Bostadsområdet S.B.25 kommer att minskas ned något för att inte ta för stor del av det aktuella rekreationsområdet i anspråk.

Synpunkter:

Sandvikenhus anser att vikten av en expansion österut inte framgår av planen.

Kommunens svar:

Inför granskning har ett nytt utvecklingsområde (orange streckad linje) pekats ut i planhandlingarna. Detta för att förtydliga att Sandvikens tätort, på längre sikt, kan växa mot Gävle.

Synpunkter:

Sandvik ser nackdelar med en förtätning kring resecentrum då det kan innebära en ökning av antalet olyckor kring bangård och Sandviks industriområde (sevesoanläggning). Sandvik menar också att det behöver säkras att en förtätning inte påverkar befintliga ledningar negativt (AGA:s leverans till Sandvik). Bolaget anser vidare att de bör vara remissinstans vid ärenden intill industriområdet.

Kommunens svar:

Kommunen ser problembilden som Sandvik beskriver men anser samtidigt att läget vid resecentrum är viktigt ur ett utvecklingsperspektiv. Kommunen ser positivt på en fördjupad dialog kring dessa frågor i det framtida arbetet.

Synpunkter:

Flera privatpersoner lyfter behovet av skolor.

Kommunens svar:

Tillgång till skolor är viktigt utifrån perspektivet att utveckla kommunen. Översiktsplanen beaktar dessa frågor när nya områden pekats ut.

Synpunkter:

Flera privatpersoner lyfter allmänhetens tillgång till Storsjön som viktig att beakta.

Kommunens svar:

Tillgång till natur och friluftsliv är en av kommunens många styrkor, vilket betonas som ett regionalt perspektiv i översiktsplanen. Planens syfte är att skapa förutsättningar för allmänheten att ta del av dessa områden.

Synpunkter:

En privatperson anser att stråket utmed Jädraån, upp mot Högbo, är värdefullt och att hela sträckan borde vara utpekad som värdefull grönstruktur.

Kommunens svar:

Då det finns bebyggelse på vissa delar har inte hela sträckan pekats ut som värdefull grönstruktur.

Synpunkter:

En privatperson lyfter Hedåsen som viktig för besöksnäringen samt ger flera förslag på hur området kan utvecklas, till exempel genom etablering av camping.

Kommunens svar:

Synpunkten noteras.

Forts. Sandviken och Högbo

Synpunkter:

Sandviken Energi Vatten anser att områdena H.B.1, H.B.2 samt H.B.3 ska utgå då de är belägna inom vattenskyddsområde.

Kommunens svar:

Områdena H.B.1-H.B.3 är belägna inom vattenskyddsområde, men detta bör inte begränsa möjligheten att planera för bostäder här. En fördjupad utredning, exempelvis kring avlopp, kommer att göras i senare skeden. Skyddsföreskrifter kring vattenskyddsområdet ska följas. Beaktande förtydligas i planen.

Synpunkter:

Sandviken Energi, elnät, ser att större industrietableringar inom området S.Z.1 kan begränsas av effekttillgång från regionnätet. I nuläget kan det medföra att det dröjer fyra-sex år innan området kan förses med el.

Kommunens svar:

Synpunkterna beaktas vid de fördjupade utredningar som kommer att behöva göras vid nyetablering.

Synpunkter:

Sandvik vill gärna ha en dialog med kommunen kring hur kulturmiljön i och vid Sandviks industriområde ska hanteras.

Kommunens svar:

Kommunen ser gärna en fortsatt dialog kring de viktiga kulturmiljöerna vid Sandvik.

Synpunkter:

En privatperson vill att den äldre bebyggelsen på Björkgatan ska bevaras.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har inte tagit ställning till bebyggelsen på Björkgatan då frågan är av detaljkaraktär.

Synpunkter:

Liberalerna anser att området utmed Högbovägen, norr om Sandbacka park, borde pekas ut för bostäder.

Kommunens svar:

Att komplettera bebyggelsen vid Sandbacka park med bostäder har vissa fördelar, då området är centralt beläget och har möjlighet till kollektivtrafik. Men området har samtidigt nackdelar, där en eventuell sanering och översvämningrisk vid höga flöden är två exempel.

Synpunkter:

En privatperson vill se mer bostäder, både villor och lägenheter, i Björksätra.

Kommunens svar:

Utifrån de strategier och riktlinjer som finns i planförslaget föreslås att tomma byggrätter primärt ska användas för byggelseutveckling.

Synpunkter:

En privatperson anser att vägen fram till områdena med beteckningen H.B.7 och H.B.8 är av sådan standard att det inte är realistiskt att planera för bostäder här. Samma person anser att vägalternativ måste utredas innan bebyggelse kan medges.

Kommunens svar:

Översiktsplanen pekar på tänkbara områden för olika ändamål. I samband med detaljplanering bör en djupare utredning göras. Där ska många aspekter vägas in, även vägförhållandena.

Synpunkter:

Flera privatpersoner har inkommit med önskemål om nya gång- och cykelvägar i Sandvikens tätort och Högbo. Förslag har också inkommit om att bredda gång- och cykelvägar samt anlägga fler cykelparkeringar. En privatperson har också frågor kring hur Gävlevägen kan minskas som barriär för gång- och cykeltrafik.

Kommunens svar:

Sandvikens kommun har fått i uppdrag att ta fram en gång- och cykelplan. Den kommer att innefatta förslag på nya gång- och cykelvägar samt en prioritering av dessa. De önskemål om nya gång- och cykelvägar som har lämnats in under arbetet med översiktsplanen tas med till det kommande arbetet.

Synpunkter:

Sandvik AB påpekar trafikriskerna längs med Mossvägen och lyfter önskemålet om en ny infart till anläggningen vid trafikplats östra. Sandvik anser att kommunen bör ta fram en etableringsplan för elbilar, detta för att denna ska få fotfäste på orten. Parallellt bör man arbeta för att anlägga fler el-laddstationer. Sandvik ser dessutom ett behov av bättre och stabilare infrastruktur för järnvägstransporter.

Kommunens svar:

Kommunen ser en ny infart till Sandvik vid Sandviken östra som en viktig del i att avlasta Mossvägen. Åtgärden lyfts i regionala sammanhang och finns i översiktsplanen med som en viljeinriktning.

Sandvikens kommun instämmer i kraven på ett stabilt järnvägsnät. För att öka kapaciteten bör ett dubbelspår anläggas på Bergslagsbanan. El-laddstolpar är en av flera åtgärder som kan stötta ett hållbart transportsystem. Kommunen och dess bolag arbetar med frågorna i flera olika sammanhang.

Synpunkter:

Flera privatpersoner betonar vikten av att förlänga Västerled för att avlasta Årsundavägen. Några privatpersoner lyfter sträckningen av den väg som eventuellt kan anläggas genom det nya området "Hjalmarsmuren", mellan Sätrogatan och Säljansvägen.

Kommunens svar:

En förlängning av Västerled har i flera år funnits med som en viljeinriktning hos kommunen, så även i översiktsplanen. Innan en förlängning kan bli verklighet krävs dock ett gediget arbete kring bland annat sträckning, budgetering och prioritering mot andra åtgärder. Detta sker inte inom ramen för översiktsplanen.

Synpunkter:

Två privatpersoner har inkommit med önskemål om fler bussturer eller ändrade linjesträckningar i kollektivtrafiken. Bland annat önskar man bussar till Stensätra samt fler turer till Högbo.

Kommunens svar:

Region Gävleborg är ansvarig för kollektivtrafiken i kommunen. Just nu arbetar man tillsammans med kommunen för att se över linjenät och turtäthet i Sandvikens tätort. Målet är att öka möjligheten för fler att använda sig av busstrafiken i resor till skola, arbete och fritidsaktiviteter.

Synpunkter:

Miljöpartiet ställer sig kritiska till en ny gång- och cykelbro över järnvägen till arenaområdet.

Kommunens svar:

Förslaget till en ny gång- och cykelbro finns med i planen som en viljeinriktning. Detta för att knyta ihop den norra och södra delen av Sandvikens tätort. Kommunen anser att en ny bro skulle ge ökade möjligheter för gång- och cykeltrafik. Den skulle också underlätta för besök i arenan och andra målpunkter söder om järnvägen. I dagsläget är Jernverksleden, som ägs och underhålls av Sandvik AB, den enda kopplingen över järnvägen i Sandvikens östra delar.

Synpunkter:

Ett företag, i samråd med flera handlarkollegor, motsäger sig en eventuell etablering av dagligvaruhandel på Tunaområdet. Anledningen är oro för att detta ska slå ut mindre livsmedelsbutiker. I samråd med flera handlarkollegor motsätter de sig en etablering av en sådan butik.

Kommunens svar:

Översiktsplanen pekar ut områden för olika ändamål. I denna översiktsplan tas inte upp vilken typ av handel som kan bedrivas inom detta område.

Synpunkter:

Sandvik anser att de vill vara remissinstans i planärenden som rör bostäder i framför allt Hedgrind och Kyrkåsen. Detta mot bakgrund av bolagets tillåtna högsta bullernivå. Sandvik anser också att räddningstjänst och polismyndighet behöver dimensioneras för en planerad ökning av antal invånare.

Storvik

Kommunens svar:

En utveckling av Sandviken innefattar också Sandvik. Det är därför viktigt att arbete sker i samråd och med Sandvik som remissinstans under planeringsskedet. För att uppnå en hållbar samhällsutveckling pågår arbetet gällande räddningstjänst och polis i samverkan med berörda aktörer.

Synpunkter:

En privatperson föreslår att en ny multihall för gymnaster placeras i Säljan, en plats som anses mest naturlig.

Kommunens svar:

I översiktsplanen beskrivs en viljeinriktning som innefattar förslag på lokalisering av en multihall. Detta har efter avvägning tagits med i planen. I fortsatt konkretisering ska olika aspekter och intressen vägas samman.

STORVIK

Synpunkter:

PRO Storvik lyfter att det behövs mer bostäder för ungdomar, nyinflyttade samt för 55+.

Kommunens svar:

Mark för nya bostäder har pekats ut i planförslaget, se ortsfördjupning. I bostadsförsörjningsprogrammet görs vidare analys gällande behov av bostadstyper.

Synpunkter:

LRF och Björnsveds Lantbruk har erinran mot att planförslaget pekar ut bostäder på jordbruksmark. Liberalerna anser att jordbruksmark endast får pekas ut för ny bebyggelse om skälen är väl motiverade och genomarbetade.

Kommunens svar:

Synpunkterna har vägts in i helheten och därefter har kommunen inför granskning tagit bort den två områden som i samrådshandlingen betecknats ST.B5 och ST.B.6.

Synpunkter:

En privatperson tycker att en centrumplan bör utarbetas för Storvik.

Kommunens svar:

En centrumplan kan vara intressant att lyfta i en framtida planeringsinsats.

Synpunkter:

Trafikverket betonar vikten av att kommunen gör en djupare analys av lokalisering för ett logistikcenter, då ett sådant finns på relativt nära håll – i Gävle. Enligt Trafikverket är det ett riktmärke att hålla minst 10 mil mellan två center. Trafikverket nämner också att en trafikplats i Storvik inte finns med i den nationella planen för transportinfrastruktur och att det därför kan bli så att finansiering sker från annan part än staten.

Kommunens svar:

Storvik är visserligen beläget inom 10 mil från Gävle, men det bedöms ändå finnas behov av en översiktlig planberedskap när det gäller mark för verksamheter där. Även om inget logistikcenter uppförs så kan ytorna komma till användning för andra ändamål där tillgång till järnväg är nödvändig.

Synpunkter:

En privatperson anser att området ST.B.3 är värdefullt som grönområde och vill inte att det ska bebyggas.

Kommunens svar:

Vid planläggning av ny bebyggelse, exempelvis inom ST.B.3, kommer grönmiljö att beaktas. Kommunen gör bedömningen att skälen för att ta jordbruksmark i anspråk är väl genomarbetade. Inför granskning har planen setts över ur denna aspekt.

Kungsgården

Synpunkter:

Miljöpartiet anser att mellan Norrberg och Kungsgården bör prioriteras samt att ny cykelväg mellan Storvik–Kungsgården bör nedprioriteras. En privatperson har åsikter kring vart ny gång- och cykelväg mellan Kungsgården–Storvik bör anläggas och ger förslag på alternativa sträckningar.

Kommunens svar:

Byggande av gång- och cykelvägar längs med det statliga vägnätet prioriteras och beslutas av Region Gävleborg, då genom den så kallade Länstransportplanen. Kommuner i Gävleborg kan lyfta de gång- och cykelvägar som de helst ser ska byggas i respektive kommun, men i slutänden är det Region Gävleborg som beslutar vilka av dem som anläggs. Sandvikens kommun reserverar mark i översiktsplanen för att anläggande av gång- och cykelvägar längs med statliga vägar ska kunna genomföras. Om Region Gävleborg beslutar att en gång- och cykelväg ska anläggas inom Sandvikens kommun kommer frågan om alternativa sträckningar hanteras tillsammans med Regionen och Trafikverket.

Synpunkter:

En privatperson vill ha utökad kollektivtrafik.

Kommunens svar:

I Sandvikens kommun är det Region Gävleborg som är ansvarig för kollektivtrafiken. Eventuella utökningar av buss- trafik eller nya linjedragningar beslutas av dem. Sandvikens kommun tar emot medborgarnas önskemål kring busstrafiken och inbegriper dem i dialogen med Regionen.

Synpunkter:

Avesta kommun anser att det inte framgår ur planförslaget vilka ställningstaganden som Sandvikens kommun gör ifråga om fysisk planering för att utveckla väg 68 och godsstråket mellan Storvik-Avesta-Krylbo.

Kommunens svar:

Sandvikens kommun anser att godsstråket mellan Storvik-Avesta-Krylbo samt väg 68 är viktiga ur flera olika synvinklar. Väg 68 har dock endast en kortare sträcka i Sandvikens kommun, varpå inga speciella ställningstaganden gällande den fysiska planeringen av vägen har gjorts. Kommunen finns dock med i dialoger rörande trafiksäkerhetshöjande åtgärder på vägen. Sandvikens kommun ser positivt på kapacitetshöjande åtgärder på sträckan Storvik-Avesta-Krylbo, men till den nationella planen prioriteras framför allt en utbyggnad av dubbelspår på Bergslagsbanan.

KUNGSGÅRDEN

Synpunkter:

Fem privatpersoner har i sina yttranden haft synpunkter på en ny camping vid Korsika (KG.Y.1). Synpunkterna handlar om en oro för att trafiken kan komma att öka, men även att satsningen är onödig då det redan finns en camping. Från en privatperson kommer också synpunkter om att campingen kan ha en negativ påverkan på fågeln rördrom. En planerad marina skulle med höga motorljud och risk för bränsleläckage också försämra för den närliggande badplatsen. En privatperson anser att en flytt av befintlig camping skulle frigöra plats för 55+-boende. Flera privatpersoner har för övrigt lämnat in synpunkter om behovet av boende för äldre.

Kommunens svar:

En camping i nämnda område har potential att förbättra Kungsgårdens möjligheter till turism och besöksnäring. Befintlig badplats ska enligt förslaget bevaras. En översiktlig bedömning har gjorts av trafikmängden. Enligt den kommer inte trafiken att öka i sådan utsträckning att en ny tillfartsväg behövs. Den översiktliga bedömningen innefattar också att ta ställning till om planförslaget kan skada djurlivet. Det har inte gått att belägga att djur- eller växtlivet på platsen är utmärkande. I senare planeringsskeden kommer frågan att utredas mer i detalj. Byggande av boende för äldre är inget som översiktsplanen hanterar. Bostadsförsörjningsprogrammet identifierar och analyserar vilka behoven av olika bostadstyper som finns. Översiktsplanen ger istället riktlinjer kring var ett boende kan placeras.

Synpunkter:

Två privatpersoner anser att den befintliga lekparken vid Flyktsbackavägen inte bör bebyggas. En privatperson vill att formuleringen vad gäller riktlinjer för kulturmiljö ska utformas skarpare. Miljöpartiet anser att såväl vandrarhemmet i Backberg som Rosenlöfs tryckeri borde stå med i planen som värdefulla för kulturmiljön.

Åshammar

Kommunens svar:

Lekparken vid Flyktsbackavägen är inte utpekad för bebyggelse i översiktsplanen. Den redovisas dock som en i dag redan detaljplanlagd bostadstomt, vilket innebär att den är möjlig att bebygga. Kommunen instämmer i att formuleringen gällande kulturmiljö bör skärpas. Formuleringen ändras i riktlinjen därför till "ska skyddas och värnas". I planarbetet har kommunen arbetat med karaktärsområden utifrån underlag till kulturmiljöprogram som tagits fram av sakkunnig. Någon identifiering av enskilda byggnader har dock inte gjorts.

Synpunkter:

PRO Kungsgården samt en privatperson anser att ny gång- och cykelväg mellan Kungsgården och Åshammar är viktig. Några privatpersoner anser att det behövs ett tågstopp i Kungsgården.

Kommunens svar:

Byggande av gång- och cykelvägar längs med det statliga vägnätet prioriteras och beslutas av Region Gävleborg, då genom den så kallade Länstransportplanen. Kommuner i Gävleborg kan lyfta de gång- och cykelvägar som de helst ser ska byggas i respektive kommun, men i slutänden är det Region Gävleborg som beslutar vilka gång- och cykelvägar som anläggs. Sandvikens kommun reserverar mark i översiktsplanen för att anläggande av gång- och cykelvägar längs med statliga vägar ska kunna genomföras.

Synpunkter:

PRO Kungsgården och en privatperson anser att en förbättrad kollektivtrafik är av stor vikt för orten.

Kommunens svar:

I Sandvikens kommun är det Region Gävleborg som är ansvarig för kollektivtrafiken. Eventuella utökningar av buss- trafik eller nya linjedragningar beslutas av Regionen. Sandvikens kommun tar emot önskemål från våra medborgare om busstrafik och tar dessa med oss i dialoger med Regionen.

Synpunkter:

Några privatpersoner anser att Kungsgården behöver ett tågstopp.

Kommunens svar:

Beslut om nya tågstopp tas av Region Gävleborg i samverkan med Trafikverket och berörd kommun. För att ett tågstopp ska vara motiverat behöver en stor del av kostnaden kunna

täckas av nya biljettintäkter. Tågstoppet måste också ge fler nya resenärer än de man förlorar på den ökade restiden för de som reser långt. Sandvikens kommun bedömer att Kungsgården ligger såpass nära Sandviken och Storviks stationer, att ett stopp i nuläget inte är motiverat. Översiktsplanen anger därför inte detta som en viljeinriktning.

ÅSHAMMAR

Synpunkter:

Falu kommun är positiv till en förtätning av bostäder i Åshammar, då orten är belägen längs ett stråk som leder till Svärdsjö i Falu kommun. Att förtäta Åshammar ger underlag för kollektivtrafik och handel på orten, vilket också bidrar till att stärka Lumsheden på andra sidan gränsen i Falu kommun.

Kommunens svar:

Synpunkterna noteras.

Synpunkter:

PRO Åshammar anser att det behövs en ny gång- och cykelväg mellan Kungsgården och Åshammar. Föreningen anser även att linje 42 bättre bör anpassas till linje 241 och 141.

Kommunens svar:

Byggande av gång- och cykelvägar längs med det statliga vägnätet prioriteras och beslutas av Region Gävleborg, då genom den så kallade Länstransportplanen. Kommuner i Gävleborg kan lyfta de gång- och cykelvägar som de helst ser ska byggas i respektive kommun, men i slutänden är det Region Gävleborg som beslutar vilka gång- och cykelvägar som anläggs. Sandvikens kommun reserverar mark i översiktsplanen för att anläggande av gång- och cykelvägar längs med statliga vägar ska kunna genomföras.

I Sandvikens kommun är det Region Gävleborg som är ansvarig för kollektivtrafiken. Eventuella utökningar av buss- trafik eller nya linjedragningar beslutas av Regionen. Sandvikens kommun tar emot önskemål från våra medborgare om busstrafik och tar dessa med oss i dialoger med Regionen.

Järbo

JÄRBO

Synpunkter:

PRO Järbo skriver följande: Planen anger att bebyggelsen ska koncentreras till platser som redan är bebyggda. Samtidigt anges (sid 113) att ny bebyggelse ska möjliggöras i natur-, sjö- och strandnära lägen. Det här ger automatiskt en konflikt med planens mål om bevarande av natur- och jordbruksmark. "Attraktiva lägen" ligger i detta avseende inte i tätorterna och normalt inte nära kollektivtrafiken. Därigenom skapas en ökad trafik som inte rimmar med miljömålen.

Kommunens svar:

Det behöver inte nödvändigtvis bli en konflikt mellan dessa mål, då många av kommunens tätorter har tillgång till både sjö-, strand- och naturnära lägen som kan bebyggas inom ramen för vad översiktsplanen anger som förtätning och komplettering av bebyggelse.

Synpunkter:

PRO Järbo anser att området J.B.1 ska tas bort från planen. Det kan strypa åtkomsten till friluftsområdet Västerhällan och anses därför olämpligt. Det nya området har också ett ogynnsamt läge i nordost samt kan ge mer trafik utanför skola och förskola.

Kommunens svar:

Synpunkterna noteras men området kvarstår. Det är inte belagt om ett nytt bostadsområde på denna plats skulle alstra mer trafik eller strypa åtkomst till friluftsområdet. Den redovisade ytan på kartan tar hänsyn till befintliga stigar och lämnar ett släpp in mot friluftsområdet. Det finns också möjlighet att nå området från andra håll. En mer detaljerad studie måste göras för att se om trafiken ökar – och i så fall på vilket sätt. Då det inte är klarlagt vilken typ av bebyggelse som skulle uppföras på området, går det heller inte att säga att läget per automatik skulle vara sämre. Kommunen har ett stort behov av bostäder för exempelvis äldre att hantera. Nya markområden kommer att behöva tas i anspråk. Nämnda område är centralt beläget vilket ger fördelar som närhet till service och kollektivtrafik. Här behöver heller ingen brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk. Närheten till friluftsområdet är, enligt vad kommunen erfar, en styrka för området.

Synpunkter:

PRO Järbo anser att en noggrannare studie av möjliga bostadslägen på orten bör göras samt att inventeringen av redan detaljplanlagd mark behöver göras om.

Kommunens svar:

Kommunen anser att det kan finnas värden i detta. Det är dock inte tillbörligt att göra inom ramen för en översiktsplan, men skulle kunna hanteras i en mer fördjupad utredning. Vad gäller redovisningen av redan detaljplanlagd mark, är kommunens bedömning att den fyller sitt syfte. Den som vill studera detaljplanförhållandena mer noggrant kan besöka det digitala planarkivet på kommunens hemsida.

Synpunkter:

PRO Järbo anser att det behöver byggas mer 55+ boende samt boende för äldre.

Kommunens svar:

I översiktsplanen läggs inga konkreta förslag på nybyggnationer. Planen resonerar och analyserar sig fram till var sådana byggnationer skulle vara lämpliga.

Synpunkter:

PRO Järbo skriver: Det saknas kartläggning av riskområden för miljön, exempelvis vid den gamla soptippen vid Gullsjövägen där planen visar "planlagt verksamhetsområde" och "utredningsområde för verksamheter/industrier". Samma sak gäller ett antal skjutbanor.

Kommunens svar:

Översiktsplanen pekar ut områden på översiktlig nivå. Även underlaget är därmed endast översiktligt. En mer fördjupad utredning kring vilka områden som kan vara förorenade är lämplig att göra i ett senare skede. Verksamhetsområden är generellt mer lämpliga på platser där det misstänks finnas föroreningar, men en utredning och eventuell sanering måste naturligtvis vidtas innan området är lämpligt att bebygga.

Synpunkter:

PRO Järbo skriver: I avsnittet om naturresurser på sidan 159 ser vi att vattendrag och sjöar har måttlig ekologisk status samt uppnår ej god kemisk status, men vi kan inte utläsa vad detta konkret innebär.

Forts. Järbo**Kommunens svar:**

Avsnittet är en redogörelse för nuvarande status i vattendrag. Detta är en nulägesbeskrivning som kommunen måste ha i sitt miljöarbete.

Synpunkter:

PRO Järbo anser att idrotts- och samlingslokaler på orten bör rustas.

Kommunens svar:

Detta är inte en fråga som hanteras i översiktsplanen.

Synpunkter:

PRO Järbo anser att Västerhällan bör markeras ut på kartan som ett viktigt område för friluftslivet på orten.

Kommunens svar:

Västerhällan framhålls inom ytan för grönstruktur i kartan på ortsfördjupningen.

Synpunkter:

PRO Järbo skriver att det inte finns några övergångsställen på LV 541 och 542. Centerpartiet anser att Kungsbergets tillväxt kräver en studie över genomfart Järbo.

Kommunens svar:

Trafikverket är väghållare på LV 541 och 542, varpå önskemål om övergångsställen på sträckan bör skickas till dem. Trafikverket har initierat en åtgärdsvalsstudie mellan Sandviken och Kungsberg som kommunen ska delta i. Där kommer troligen genomfart Järbo att ingå.

Synpunkter:

Styrelsen för Omställning Järbo menar att översiktsplanen på flera ställen anger att jordbruksmark måste bevaras. Trots det föreslås att jordbruksmark måste tas i anspråk för andra ändamål. Styrelsen anser att jordbruksmark inte bara är ett bevarandevärde för kulturmiljö.

Jäderfors och Österfärnebo**Kommunens svar:**

Jordbruksmark är en viktig resurs för Sandvikens kommun vilket återspeglas i planförslaget. I den fysiska planeringen är det alltid en avvägning vilken mark som tas i anspråk. Planförslaget har generellt setts över med avseendet byggande på jordbruksmark.

JÄDERFORS**Synpunkter:**

En privatperson betonar vikten av en förskola i Jäderfors och anser att en byggnation ska prioriteras.

Kommunens svar:

Översiktsplanen anger att en utredning gällande lämplig plats för förskola pågår.

ÖSTERFÄRNEBO**Synpunkter:**

Privatpersoner i Österfärnebo anser att kopplingen till angränsande kommuner såsom Avesta och Heby, borde tydliggöras i planförslaget. En privatperson lyfter också svårigheten att ta sig från Österfärnebo till Hedesunda där närmaste hälsocentral finns.

Kommunens svar:

Kommunen ska arbeta med att utveckla möjligheterna till kommunikationen från Österfärnebo, mot Uppsala och Avesta, vilket tillfogas kommunikations- och infrastrukturkapitlet. Även kopplingen mot Hedesunda är en viktig fråga som kommunen arbetar med i andra sammanhang.

Synpunkter:

En privatperson anser att området Ö.B.1 är olämpligt utifrån störningsrisk från angränsande verksamhet.

Kommunens svar:

Kommunens översiktliga bedömning är att området har förutsättningar som lämpligt bostadsområde.

Synpunkter:

En privatperson skriver att den vattentäkt som idag finns i byns centrala delar måste flyttas, då den hindrar etablering av verksamheter. Redan i ÖP 1990 skrevs: "En reservvattentäkt borde dock säkerställas för Österfärnebo/Gysinge". Personen betonar vikten av att omforma en ordinarie vattentäkt utanför tätorten. Detta för att centrala Österfärnebo ska ha någon som helst möjlighet att utvecklas, utan en rekreation som begränsas.

Kommunens svar:

Kommunen instämmer i att det finns behov av en reservvattentäkt i Österfärnebo/Gysinge. En sådan fråga behöver hanteras i en kommunal dricksvattenförsörjningsplan, något som översiktsplanen också anger.

Synpunkter:

Flera privatpersoner lyfter vikten av bättre kollektivtrafik för att kunna ta sig till Sandviken, Gävle, Uppsala, Heby och Hedesunda. Österfärnebo sockens utvecklingsgrupp anser att bättre regnskyddade busskurer behövs. Flera privatpersoner lyfter vikten av en gång- och cykelväg genom centrala Österfärnebo.

Kommunens svar:

I Sandvikens kommun är det Region Gävleborg som är ansvarig för kollektivtrafiken. Eventuella utökningar av busstrafik, nya linjedragningar och nya busskurer beslutas av dem. Sandvikens kommun tar emot medborgarnas önskemål om busstrafiken och medför dem i dialogen med Regionen. Byggande av gång- och cykelvägar längs med det statliga vägnätet prioriteras och beslutas av Region Gävleborg, då genom den så kallade Länstransportplanen. Kommuner i Gävleborg kan lyfta de gång- och cykelvägar som de helst ser ska byggas i sin kommun, men i slutänden är det Region Gävleborg som beslutar vilka gång- och cykelvägar som anläggs. Sandvikens kommun reserverar mark i översiktsplanen för att anläggande av gång- och cykelvägar längs med statliga vägar ska kunna genomföras. Ny gång- och cykelväg genom centrala Österfärnebo är prioriterad av kommunen till Länstransportplanen.

Synpunkter:

En privatperson föreslår ny bebyggelse efter väg 272 mellan kyrkan och centrum, väster respektive öster om vägen.

Kommunens svar:

Det är inte otänkbart med ny bebyggelse i detta område även om planen inte specifikt pekar ut det.

Synpunkter:

En privatperson anser att kommunen ska ansvara för ortens utseende längs med genomfarten väg 272. Samma person vill också att äganderätten till en byggnad i Österfärnebo genom köp ska tillfalla kommunen.

Kommunens svar:

Det är viktigt att genomfarten får ett tilltalande utseende. Kommunen kan genom planläggning och bygglovshantering verka för det. När det gäller äganderätt till byggande längs med väg 272 så hanteras detta inte inom ramen för översiktsplanen.

Synpunkter:

Länsstyrelsen tycker att det på ortsanalyskartan ska framgå var ytan gällande riksintresse för kulturmiljö finns.

Kommunens svar:

Kartan har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter.

Synpunkter:

PRO folkhögskola föreslår att en fördjupad översvämning- och skredkartering genomförs.

Kommunens svar:

Detta kan vara av värde för risk- och sårbarhetsarbetet i kommunen, men inom nuvarande översiktsplanprocess kommer sådan utredning inte att göras.

Synpunkter:

Österfärnebo sockens utvecklingsgrupp anser att förslaget måste ha en planering för att bygga en modernt hyreshus i centrala Österfärnebo som även ska vara anpassat för äldre.

Gysinge

Kommunens svar:

Översiktsplanen syftar till att skapa förutsättningar för denna typ av bebyggelse. Samtidigt är denna fråga av detaljerad art varför något svar kring eventuell byggnation inte kan ges i det här skedet.

Synpunkter:

Österfärnebo sockens utvecklingsgrupp tycker att kommunen bör avsätta mark och resurser till ett utvecklingsarbete för förnybar energi, baserat på sol och skogens resurser i området.

Kommunens svar:

Förslaget är intressant, men översiktsplanen har valt att endast redovisa utvalda markanvändningar. Planen hanterar inga resurser för arbetet.

Synpunkter:

Utvecklingsgruppen tycker att kommunen ska bevara och rusta den kommunala badplatsen i Österfärnebo.

Kommunens svar:

Översiktsplanen syftar till att skapa goda rekreativmöjligheter för invånarna i kommunens tätorter.

GYSINGE

Synpunkter:

För att minska olycksrisken föreslår PRO folkhögskola satsningar på väg 272. De vill även ha en tidplan för när en gång- och cykelväg kan beräknas vara färdig längs med väg 272 samt bättre förbindelser mellan Gysinge och Uppsala.

Kommunens svar:

Trafikverket är väghållare för väg 272 och således de som kan besluta om trafiksäkerhetshöjande åtgärder längs vägen. Region Gävleborg beslutar genom Länstransportplanen om vilka gång- och cykelvägar som ska byggas i Gävleborgs län. I Länstransportplanen för 2018-2029 kommer Regionen att specificera vilka åtgärder som beräknas hamna inom planperioden. Kommunen lyfter i olika sammanhang önskemål om nya gång- och cykelvägar, men har ingen rådighet över tidplan eller prioriteringar.

Gästrike-Hammarby

Synpunkter:

En privatperson tycker att naturvärdena i Gysinge inte lyfts tillräckligt bra.

Kommunens svar:

Sandvikens kommun ser en stor potential med närheten till Uppsala och Gysinges omkringliggande orter, något man också lyfter i olika typer av sammanhang. Inför granskning har nationalpark och naturreservat förtydligats i ortsfördjupningskartan.

Synpunkter:

Centerpartiet och centerkvinnorna i Österfärnebo för fram att kommunalt vatten och avlopp bör byggas ut till Mattön samt att det bör finnas ett gemensamt nät mellan Österfärnebo och Gysinge.

Kommunens svar:

Översiktsplanen pekar på behovet av en vatten- och avloppsplan där denna typ av fråga kan hanteras.

GÄSTRIKE-HAMMARBY

Synpunkter:

Föreningen Gästrike-Hammarby intressegrupp för kultur- miljö- och fritid vill att områden som i gällande byggnadsplan utgör industriändamål ses över för att möjliggöra andra verksamheter såsom kulturverksamhet. Liberalerna vill att om- och tillbyggnad av befintlig bebyggelse i Gästrike-Hammarby ska vara möjlig, något som idag är svårt med hänseende till gällande byggnadsplan. Liberalerna menar att deras önskan skulle underlätta för byns utveckling.

Kommunens svar:

Förslaget öppnar till viss del för att, i anslutning till kraftverksdammen, undersöka verksamhet som har med kultur att göra. Något som också förtydligas i ortsfördjupningen. Men det är också viktigt att noga överväga konsekvenserna av en omställning från industriändamål till andra markanvändningar. Finns föreningar i marken? Vilken funktion har industrimarken idag? Dessa frågor är exempel som måste redas ut innan beslut om förändrad markanvändning kan tas. Vad gäller bebyggelse i Gästrike-Hammarby så är i stort hela samhället av riksintresse för kulturmiljövården. Detta statliga intresse är något som kommunen har att förhålla sig till när Gästrike-Hammarby ska utvecklas. I översiktsplanen

anges endast att området är värdefullt ur kulturmiljösynpunkt, varpå värdebärande redovisas. En fördjupad diskussion om hanteringen av Gästrik-Hammarbys bebyggelse, med såväl möjligheter som bevarande i åtanke, är något som hanteras utanför översiktsplanen. Med fördel kan detta göras i ett senare skede, då inom ramen för en fördjupad studie.

Synpunkter:

Länsstyrelsen anser att vid LIS-området i Gästrik-Hammarby bör förhållandet till herrgårdsparken och bebyggelsen i samhället vara styrande för om och hur ny bebyggelse ska uppföras.

Kommunens svar:

Synpunkten kommer att beaktas i senare planeringsskede.

Synpunkter:

Föreningen Gästrik-Hammarby intressegrupp för kultur- miljö- och fritid anser att ambitionsnivån vad gäller bevarande av riksintresset har sänkts i förhållande till gällande översiktsplan (1990). Föreningen skriver också: Området söder om idrottsplatsen borde ingå i planens område för riksintresse kulturmiljövård. ÖP bör också peka ut att det är ett område som behöver ett program för sitt omhändertagande.

Kommunens svar:

Ambitionsnivån är fortfarande hög, något som tas till uttryck i planförslaget. Riktlinjerna för kulturmiljö har dessutom förtydligats inför granskning. Kommuner bestämmer inte vilka riksintressen som pekas ut, men kan däremot ge förslag. För att kommunen ska kunna föreslå staten en utökning av riksintresseområdet, måste en noggrannare utredning göras.

Synpunkter:

En privatperson skriver: Gavelhyttan finns inte utmärkt i planen som ett mycket gammalt kulturområde. Se ”lokal utvecklingsplan Gavelhyttan, 2011” Varför finns inte vår by med i er plan om ni värnar landsbygd, miljö och kultur?

Kommunens svar:

Gavelhyttan lyfts i planens kulturmiljökapitel.

Synpunkter:

Några privatpersoner har lyft att de önskar bättre kollektivtrafik mot Sandviken och Storvik. En person önskar att linje 45 ska fortsätta vara avgiftsfri. En person anser att prioriteringen av gång- och cykelvägar till länstransportplanen är felaktig samt att sträckan Storvik-Hammarby ska vara högre prioriterad. En förening anser att ÖP bör redovisa och diskutera vilket vägnät som ska vara kommunalt. Man anser även att bidrag ska utgå till vägföreningar. En förening anser att översiktsplanen ska diskutera på vilket sätt frågor kring garage- och parkeringsplatser i Gästrik-Hammarby ska behandlas.

Kommunens svar:

I Sandvikens kommun är det Region Gävleborg som är ansvarig för kollektivtrafiken. Eventuella utökningar av busstrafik, nya linjedragningar och nya busskurer beslutas av dem.

Sandvikens kommun tar emot medborgarnas önskemål om busstrafiken och medför dessa i dialogen med Regionen.

Sandvikens kommun har ett politiskt fattat beslut om vilka fyra gång- och cykelvägar som ska vara de högst prioriterade till Länstransportplanen. Översiktsplanen följer detta beslut men reserverar även mark på andra sträckor för behov och för att möjliggöra en framtida utbyggnad även där.

Översiktsplanen tar inte upp vilket vägnät som ska vara kommunalt och vilket som ska vara enskilt då detta är reglerat genom antagna byggnadsplaner för respektive ort. Bidrag utgår till vägföreningar i kommunen som har rätt till det. Frågor rörande utbyggnad av garage- och parkeringsplatser är av detaljkaraktär och hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.

Synpunkter:

En privatperson anser att området GH.B.1 är olämpligt då det är beläget på jordbruksmark samt att det används som gångstråk i byn. Eventuell bebyggelse måste i så fall vara på behörigt avstånd från detta.

Kommunens svar:

Området är utpekad utifrån sitt centrala och attraktiva läge. Ny bebyggelse, som inte tar gångstråket i anspråk på ett avhållande sätt, kan därför anses motiverad.

Årsunda

ÅRSUNDA

Synpunkter:

En privatperson skriver: Trafiken i korsningen Åshuvdsvägen och Prästbordsvägen ökar, trots att den redan idag är högt trafikerad. Skolvägen för Sjöviks barn är otrygg och därför väljer de att gå genom skogen – platsen för tänkt ny villabebyggelse. Finns det någon plan gällande den ökade trafiken om det nu är så att den alternativa gångvägen försvinner?

Flera privatpersoner och företag önskar gång- och cykelväg från Bångs broar till Årsunda. En privatperson vill ha förtäta kollektivtrafik mellan Årsunda och Sandviken.

Kommunens svar:

Byggande av gång- och cykelvägar längs med det statliga vägnätet prioriteras och beslutas av Region Gävleborg genom den så kallade Länstransportplanen. Kommuner i Gävleborg, då kan lyfta de gång- och cykelvägar som de helst ser ska byggas i sin kommun, men i slutändan är det Region Gävleborg som beslutar vilka gång- och cykelvägar som anläggs. Sandvikens kommun reserverar mark i översiktsplanen för att anläggande av gång- och cykelvägar längs med statliga vägar ska kunna genomföras. Ny gång- och cykelväg mellan Bångs och Årsunda är prioriterad av kommunen till Länstransportplanen. I dagsläget finns ingen djupare analys av trafiksäkerhetsaspekterna vilket är brukligt i en översiktsplan, men bedömningen i det här skedet är att det finns förutsättningar för bebyggelse i området (ÅR.B.1 och ÅR.B.2).

Synpunkter:

Angående områdena ÅR.B.1 och ÅR.B.2 så tycker en privatperson att de har ett stort värde för rekreation och friluftsliv samt att marken, som är belägen inom strandskyddat område och har ett stort allemansrättsligt värde. För området ÅR.B.2 så anser samma person att det är stor höjdskillnad mellan vägen och området. Dessutom finns frågetecken från samma person kring trafiksäkerheten kring dessa områden.

Kommunens svar:

Områdena har i planeringskedet bedömts som lämpliga i avvägning gentemot rekreativintresset. Det kommer ändå att finnas mycket utrymme i området för allmänheten att röra sig på. Trafikfrågorna kommer att behöva beläggas mer utförligt i senare planeringskedet.

Synpunkter:

En privatperson samt Sörby, Vallens och Prästbordets samfällighetsförening har påpekat att vid området ÅR.Y.2 finns fornlämningar samt ledningar till vattenverket att hänsyn till.

Kommunens svar:

I detta skede har området översiktligt prövats lämpligt, men det är viktigt att i fortsättningen beakta de lämningar som kan finnas på platsen. Ledningarna kommer också, som brukligt är, att vägas in i bedömningen.

Synpunkter:

PRO Årsunda har synpunkter kring att de vill ha ett trygghetsboende på orten.

Kommunens svar:

Det är inte översiktsplanens roll att lägga fram konkreta förslag på nybyggnationer. Planen ska istället resonera och analysera sig fram till var sådana byggnationer skulle kunna vara lämpliga.

Synpunkter:

Årsundas företagarförening anser att det i byn saknas parkeringsplatser för besökare. Företagarföreningen menar också att flera besökare kommer idag med båt till Årsunda och dessa behöver en gästhamn.

Kommunens svar:

Parkeringar bedöms kunna inrymmas i en framtida planeringsinsats. En ny marina/gästhamn har pekats ut i planförslaget (ÅR.Y.2). Detaljer kring när och vilken part som bekostar detta tas i ett senare skede.

Kungsberget

Synpunkter:

Företagarföreningen i Årsunda har lämnat en rad förslag på åtgärder som de menar kan stärka Årsunda. Det handlar exempelvis om äldreboende, nya bostadsområden, utegym, informationstavlor, parkeringar, marina och gästhamn.

Kommunens svar:

Synpunkterna är bra och kommunen anser att planförslaget inrymmer många av åtgärderna.

KUNGSBERGET

Synpunkter:

Naturskyddsföreningen betonar vikten av att naturreservatet vid Kungsberget skyddas från exploatering samt att stor försiktighet i övrigt tas vid utbyggnad av vindkraft. I norra delen av kommunen finns unika skogsområden som kan skadas av en alltför omfattande utbyggnad.

Kommunens svar:

Kungsbergets naturreservat är viktigt, men är också medveten om de övriga värden som området har för kommunen i sin helhet – och som därmed också behöver ges plats. I planförslaget sägs att värdefulla naturområden ska värnas och ges möjlighet till utveckling. Gällande vindkraft instämmer kommunen i att stor försiktighet ska tas vid utbyggnad.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Synpunkter:

Länsstyrelsen har kommenterat samtliga föreslagna LIS-områden och har i stort tillstyrkt alla. Det som kommenterats har med områdenas detaljnivå att göra. Exempelvis anser man att kommunen borde redovisa områdena tydligare på kartan, då avseende fri passage eller att syftena på sina ställen är för vaga. Länsstyrelsen har också kunnat ställa sig frågande till om det är LIS-skälet som ska användas för att på vissa områden få en strandskyddsdispens till stånd. För övrigt anser också Länsstyrelsen att kommunen bör ta fram en strategi för vilka områden med äldre fritidshusbebyggelse som borde bevaras som sådan. Länsstyrelsen anser att resonemanget kring hur LIS-områdena hanteras utifrån jordbruksmark bör förtydligas.

Kommunens svar:

Länsstyrelsens synpunkter noteras. Kommunens bedömning är att LIS-områdena fyller sitt syfte på ett bra sätt. I ett senare skede kommer naturligtvis detaljvågningar att behöva göras och dessa är bättre lämpade att göra inom ramen för strandskyddsdispens, bygglovsprövning eller detaljplan. Syftet med några av områdena förtydligas inför granskning. Kommunen bedömer att LIS-skälet är det skäl som är nödvändigt för att kunna möjliggöra en strandskyddsdispens inom de utpekade områdena. Vad gäller strategi för bevarande av fritidshusbebyggelse så är detta något som kan övervägas noggrannare inom ramen för framtida planeringsinsatser utanför ÖP. Kommunen har gjort bedömningen att dessa utpekade områden är väl motiverade samt att hänsyn har tagits avseende jordbruksmark.

Referat från samrådsmöten

Nedan följer en sammanställning av de synpunkter och frågor som framförts vid samrådsmöten på biblioteken runtom i kommunen. De synpunkter som framkommit under samrådsmötena har i stor utsträckning besvarats på plats. Vissa frågeställningar har även skickats in, därför har dessa inte besvarats i denna del av samrådsredogörelsen.

BOENDE FÖR ÄLDRE

På **alla orter, utom Sandvikens tätort**, framkom önskemål om fler bostäder för äldre. Både i form av äldreboende och mer anpassade 55+-boenden.

GÅNG- OCH CYKELVÄGAR

I **Järbo, Österfärnebo och Storvik** lyfte flera personer vikten av nya gång- och cykelvägar. Vid samrådsmötena framkom även förslag på alternativa sträckningar av de nya gång- och cykelvägarna, något som Sandvikens kommun tar med sig till den gång- och cykelplan som ska upprättas.

KOLLEKTIVTRAFIK

Boende i **Österfärnebo** önskade bättre kommunikationer mot Östervåla och söderut mot Uppsala län. I **Storvik och Åshammar** ansåg man att kollektivtrafiken blivit sämre sedan förändringar på linje 41 genomförts.

I **Åshammar** ansåg flera personer att förändringar i kollektivtrafiken genomförts utan tanke på konsekvenserna. Församlingar inom kollektivtrafiken leder till att färre väljer bussen, vilket är dåligt för miljön.

TURISM

I **Järbo, Sandvikens tätort, och Österfärnebo** lyftes frågan hur naturturismen är tänkt att utvecklas och om kommunen har någon plan för detta.

I **Gysinge** anser man att en stor potential finns på orten i och med närheten till nationalparken samt den värdefulla kulturmiljön. De boende ser att behov av att kommunen engagerar sig i bevarandet av Gysinge bruks byggnader.

Kommunens svar

I översiktsplanen lyfts styrkor i respektive ort, bland annat gällande natur- och friluftsliv. Gysinge har stora naturvärden som ska värnas, vilket också framgår av planen.

JORDBRUKSMARK

I **Storvik** ansåg invånare att den föreslagna nya trafikplatsen påverkar jordbruksmarken negativt. En ny väg mellan trafikplatsen och det föreslagna verksamhetsområdet vid järnvägen skulle avskärma kulturmiljöområdet.

I **Sandviken** ställdes frågor kring hur bönder kan säkra sin mark.

I **Järbo** lyftes också vikten av att bevara jordbruksmark samt att investeringar för detta borde genomföras.

FÖRETAGENS INBLANDNING I ÖVERSIKTSPLANEN

I **Järbo och Åshammar** ställdes frågor om, och i sådant fall hur, kommunens företag varit involverade i processen med Sandvikens översiktsplan.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

I **Järbo och Sandvikens tätort** lyftes frågor kring solenergi och att kommunen behöver främja användningen av den.

I **Åshammar** lyftes behovet av fiber på orten.

KULTURMILJÖER

I **Storvik** lyftes att den värdefulla kulturmiljön omfattar större delen av Storviks centrum.

PLANSPECIFIKA SYNPUNKTER

I **Sandvikens tätort** lyftes det positiva med att en förlängning av Västerled finns med i förslaget.

Frågor kring det föreslagna området SB.28 Hjalmarsmuren uppkom också på samrådsmöten i **Sandvikens tätort**.

Föreslagna bostadsområden i **Åshammar** anses som positiva. Det nya föreslagna området J.B.2 i **Järbo** ansågs av en person vara olämpligt placerat.

På Mattön i **Gysinge** finns stor potential för utveckling av bostäder enligt personer som närvarade på samrådsmötet i Österfärnebo. Det bör vara prioriterat att ordna VA-situationen i området enligt dem.

I **Järbo** önskas en förtätning kring centrum.

ÖVERGRIPANDE FRÅGOR

I **Sandvikens tätort** framkom att kommunen inte ger en framtidsbild gällande olika alternativ för transport och energisystem. Det saknas också en tydlig viljeinriktning från kommunens sida kring hur man ser på dessa frågor.

I **Sandviken och Österfärnebo** efterfrågades en plan på hur översiktsplanen ska genomföras och följas upp.

Frukostmöten med småföretagare

Under samrådsperioden har frukostmöten med företagare arrangerats. På mötena har man bland annat diskuterat möjligheter till etablering i allmänhet samt för dagligvaruhandeln i synnerhet. Besökarna på mötet i Sandviken ansåg att det finns behov av en tydligare och mer samstämmig kommunikation från Sandvikens kommun-

koncern gällande samhällsbyggnadsfrågor. I Storvik betonades jordbruksmarkens betydelse för lantbruksnäringen. På mötena har även möjligheter till utveckling av turism och besöksnäring diskuterats. Årsunda företagarförening lämnade många förslag på vad de anser kan göras för att stärka Årsunda som ort, främst med avseende på turism.

Sammanfattning och vidare handläggning

Följande ändringar av planförslaget har gjorts efter samrådet:

Ortsfördjupning Sandvikens tätort

- Verksamhetsområde S.Z.4 är borttaget.
- Ny infart mot Sandvik är förtydligad på kartan.
- Utvecklingsområde har lagts till mot öster.
- Ny trafikkoppling som förlängning av Västerled förtydligas i kartan.
- Området vid Hedåsen S.B.25 har minskats ned.

Ortsfördjupning Jäderfors

- Området JF.B.2 har tagits bort.

Ortsfördjupning Storvik

- Områdena ST.B.5 och ST.B.6 har tagits bort.
- Området ST.Z.2 har koncentrerats till området kring nuvarande befintlig industrimark.
- ST.VK.1 har utökats till att omfatta en större del av centrala Storvik. Rutnätsplanen i Storvik har tydligare betonats.
- Den nya trafikkopplingen (av/påfart E16) har tagits bort.

Ortsfördjupning Kungsgården

- KG.Z.1 och KG.Z.2 har tagits bort.

Österfärnebo ortsfördjupning

- Riktlinjer kring kulturmiljö har förtydligats.
- Värdefull kulturmiljö (Ö.VK.1) har lagts till för riksintresseområdet.

Årsunda ortsfördjupning

- Värdefull kulturmiljö Å.VK.1 har lagts till för riksintresseområdet.

Bebyggelseutveckling

- Förtydliganden har skett vad gäller markanvändning utanför områden med ortsfördjupningar samt jordbruksmark. Riktlinjerna kring fritidsbebyggelse har avlägsnats. En arkitekturpolicy bör arbetas fram, varför texten kompletteras med detta såväl som förtydligande kring hur kommunen ser på byggande med hållbara material, som exempelvis trä.

Mötesplatser, samhällsservice och kommersiell service

- Ställningstagande kring tillgänglighet på offentliga platser tillfogas planen.

Kulturmiljö

- Riktlinjerna har förtydligats. Karaktärsområdena har lyfts in på karta.

Natur och friluftsliv

- Riktlinjen kring hur kommunen bör fokusera sitt arbete med naturvård och områdesskydd har tagits bort.

Kommunikationer och infrastruktur

- En karta har lagts till som visar hur långt det är i tid från centrum till olika delar av Sandvikens tätort. Text har tillfogats angående elcyklars påverkan på cykelinfrastrukturen. Text läggs till om att en parkeringsstudie ska genomföras.

Riktlinjer energisystem

- Förtydliganden har skett vad gäller gas som energikälla. Biogas har lyfts fram tydligare.

Förnybar energi

- Riktlinje har införts om att samråd ska ske vid vindkrafts-etablering, då med berörda grannkommuner inom 10 kilometer från kommungränsen.

Återvinning och avfallshantering

- Avfallsplanen har lyfts fram mer i texten. Riktlinje tillfogas om att avfallshantering och återvinning ska säkerställas.

Vatten- och avloppsförsörjning

- Riktlinjen kring VA-plan har förtydligats med att den ska ta med klimatanpassningsfrågor.

Vattenresurser

- Kapitlets riktlinje kring framtida vattentäkter har förtydligats.

Råvarutillgångar

- Riktlinje kring täktverkssamhet i framtida vattentäkter har lagts till.

Buller

- Riktlinjen har ändrats till att gällande bullerförordning ska följas vid nybyggnation av bostäder, kontor, skol- och vårdlokaler.

Översvämning

- Riktlinjerna har förtydligats så att de tydliggör att bebyggelse inte bör uppföras inom riskområde för 100-årsflöde. Om detta ändå bedöms nödvändigt kan krav på lägsta grundläggningsnivå ställas, vilket framgår av en ny riktlinje. Dessutom pekar en ny riktlinje på behovet av en klimatanpassningsstrategi.

Totalförsvar och fredstida kriser

- Kapitlet har förtydligats utifrån att kommunen inte längre är lågflygningsområde.

Mellankommunala frågor

- Dricksvattenförsörjning har lagts till som en mellankommunal fråga.

Enheten för samhällsutveckling
Emma Eriksson
010-225 12 70
emma.w.eriksson@lansstyrelsen.se

SAMRÅDSYTTRANDE

2018-03-29

1 (26)

Dnr 8562-17
ST110

Sandvikens kommun

Samrådsyttrande över översiktsplan för Sandvikens kommun 2030

Ärendet

Sandvikens kommun har lämnat in förslag till kommuntäckande översiktsplan för samråd enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (PBL). Samrådet pågår under perioden 18 december 2017 – 31 mars 2018.

Gällande planer

Nedan anges vilka planer som kommer att ersättas av denna plan:

- Översiktsplan 1990 Sandvikens Kommun, antogs av kommunfullmäktige 1991-03-04.
- Översiktsplan centrala Sandviken, antagen av kommunfullmäktige 2003-12-01.
- Översiktsplan Kungsbergets skidanläggning, antagen av kommunfullmäktige 1987-09-07.
- Översiktsplan för riksväg 80 Tegelbruket – Storvik – Kungsgården, antagen av kommunfullmäktige 1993-12-20.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen har lämnat synpunkter på sakfrågor i yttrandet nedan men vill särskilt lyfta fram:

- I översiktsplanen används begreppet riktlinjer. På kommunens hemsida kan man läsa att begreppet riktlinjer betyder rekommenderade sätt att agera. I översiktsplanens används riktlinje-rutorna till allt möjligt. Både sådant som kommunen kan påverka men även till sådant som inte direkt går att påverka.
- Översiktsplanens kartmaterial är generellt sett otydligt och kommunen bör se över att informationen i kartorna är aktuell, redovisas på ett

SAMRÅDSYTTRANDE

2 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

tydligt sätt i lämplig skala samt att det i översiktsplanens texter hänvisas till kartorna på ett korrekt sätt.

- Generellt sett är Länsstyrelsen positiv till de utpekade områdena för LIS. Men det är otydligt i dokumentet hur områdena är avgränsade på karta, vilka fria passager som kommer att finnas. Det är även svårt att hitta i dokumentet när LIS är utspritt på alla ortsanalyser, i eget kapitel samt i miljökonsekvensbeskrivning.
- Kommunen tar i ÖPn ställning till en mängd framtida visioner och utvecklingsmöjligheter. Men det saknas på nästintill alla, *hur* kommunen avser att nå de ställningstaganden man gör inom ÖPn. Det är inte tydligt *hur* kommunen kommer att gå vidare för att konkret nå sina mål inom ramen för ÖPn.

Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Under samrådet ska Länsstyrelsen enligt 3 kap. 10 § PBL särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintressen

I en översiktsplan är det viktigt att framhålla och tydliggöra kommunens prioriteringar och avvägningar mellan olika riksintressen. Dessa utgör en grund för senare ställningstaganden i framtida planering och prövningar av enskilda ärenden. Det är positivt om kommunen inom översiktsplanen väljer att ta fram samlade kartmaterial som visar tydligt hur riksintresse-områdena förhåller sig till varandra och till andra motstående intressen.

Riksintresse natur

På kartan ”särskilt värdefull natur” visas riksintresse Naturvård, Natura 2000-områden (habitat och fågel), naturreservat samt Nationalpark. Kartan är tydlig och lätt att förstå.

Kommunen skriver att det finns 16 naturreservat i kommunen. Den siffran behöver uppdateras till 17 eftersom Laggarbomyran har tillkommit. Antalet uppräknade riksintressen Naturvård och Natura 2000 områden stämmer dock.

Riksintresse friluftsliv

Friluftsliv kap 3, rörligt friluftsliv kap 4 och Natura 2000; Det framgår inte i riktlinjerna hur kommunen avser att tillgodose riksintressena.

”Gysinge ligger i anslutning till Färnebofjärdens naturreservat och är också en del av Natura 2000, vilket innebär att naturvärdena får en stor tyngd vid eventuell exploatering i området.”(s. 88 i samrådshandlingen). Länsstyrelsen vill påminna om att texten bör rättas, det ska vara *Färnebofjärdens Nationalpark, ej naturreservat.*

Kommunen har ett naturvårdsprogram sen 2017 och det vore positivt att se ett turismprogram också, där bör man beskriva hur man ska dra nytta av den fina naturen på bästa sätt för att gynna den lokala näringen och i syfte att bevara områden av riksintresse för friluftslivet.

Riksintresse kulturmiljövård

Kommunen skriver att Attefalls-hus kan kräva bygglov för komplementsbostäder (Attefallshus) i riksintresseområdena. Det framgår dock inte om kommunen avser att upprätta detaljplaner/områdesbestämmelser gällande förhöjd bygglovsplikt för sådana områden.

De texter som redovisas är endast de motivtexter som Riksantikvarieämbetet beslutat om. Lämpligt är att även de texter som redovisar ”uttryck” för riksintresset inkluderas i ÖP eftersom det är dessa egenskaper i den fysiska miljön som ska säkerställas. Motivtexten som beskriver Sandvikens stad är inte uppdaterad. Aktuella motiv och uttryckstexter samt länsstyrelsens kunskapsunderlag för riksintressena i kommunen bifogas detta yttrande, bilaga 1. Det motiv som RAÄ beslutade om 2015-02-17 är formulerat:

” Stads- och industrimiljö som speglar den ekonomiska, politiska och bostadssociala strukturen i ett bolagsägt, välplanerat industrisamhälle genom dess utveckling och övergång till offentligt ägda samhällsfunktioner - från slutet av 1800-talet till slutet av 1970-talet. En ung stad som haft sin storhetstid under modernismen och där bebyggelsen och stadsplanemönstren i hög grad är representativa för efterkrigstidens bebyggelse”.

SAMRÅDSYTTRANDE

4 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

Länsstyrelsen efterfrågar särskilt ett ställningstagande för den del av riksintresset Sandvikens stad som löper in på Sandviks industriområde. Här har bygg- och miljöförvaltningen påbörjat ett arbete med en med företaget gemensam "avsiktsförklaring" avseende säkerställande och som bör beröras i ÖP. Avseende kartredovisningen av riksintressena så saknas riksintresset i Österfärnebo på ortsanalyskartan. Se bilaga 2.

Riksintresse totalförsvar

Kommunen bör ta bort det står som om särskilt förordnandeområde, sida 188. Detta är något som reglerar förhållandena mellan Försvarmakten, Länsstyrelsen och kommunen och har inte något allmänt intresse. Däremot kan det finnas ett enskilt intresse om någon skulle äga sådan mark. Det hör dock inte hemma i en ÖP.

Kommunen bör ta del av Försvarmaktens "Redovisning av riksintressen i Gävleborgs län 2017", eftersom det finns vissa felaktigheter som förekommer i texten.

Riksintresse kommunikationer

Det framgår inte i riktlinjerna hur kommunen avser att tillgodose riksintressena. Dock anges att de ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra nyttjandet av dessa. För att öka tydligheten kan resonemanget utvecklas i texten.

E16 utgör ett viktigt kommunikationsstråk i kommunen. Sandvikens kommun skriver att E16, som är av riksintresse, "ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra nyttjandet." (s.150), vilket Trafikverket ser positivt på. Vidare lyfter kommunen att de vill undersöka möjligheten till en ny av- och påfart från E16 till Storvik. En ny trafikplats i detta läge finns inte med i den nationella planen och en fortsatt utveckling av verksamheter inom området kan medföra att finansiering av trafiklösningen kan behöva ske från annan part än staten.

Miljö kvalitetsnormer

Det är viktigt att redan tidigt i planskedet ta hänsyn till gällande miljö kvalitetsnormer för att undvika höga bullernivåer och dålig luftkvalitet samt upprätthålla god vattenkvalitet i grundvatten, sjöar, vattendrag och hav. En medveten och långsiktig planering är en förutsättning för att ständigt förbättra tillstånden i dessa frågor.

Länsstyrelsen anser att det i översiktsplanen inte tydligt framgår hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer. I översiktsplanen bör en tydlig

lokal analys som anger en planeringsinriktning utifrån aktuella förhållanden i kommunen redovisas.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Kulturmiljö inom LIS

LIS-områdena kan med fördel redovisas kartmässigt i anslutning till kapitlet om LIS. De utpekade LIS-områdena innefattar i princip inte några kända fornlämningar, vilket är en fördel då syftet med LIS-områden är att förenkla exploateringen av områden av betydelse för landsbygdsutvecklingen. I kommunen finns flera värdefulla äldre sommarstugeområden som är utsatta för ett tryck att omvandlas till permanentbebyggelse. Kommunen bör i ÖPn hantera detta med en uttalad kommunal strategi, gällande vilka områden som av kulturmiljöskäl bör bevaras som fritidshusbebyggelse. För LIS-området i Gästrike-Hammarby bör förhållandet till den modernistiska bebyggelsen likväl som förhållandet till herrgårdsparken vara styrande för om och hur ny bebyggelse ska uppföras. I ortsanalysen för Österfärnebo finns två LIS-områden inom riksintresse för kulturmiljö. Riksintresset är inte redovisat på kartan.

Allmänna synpunkter

Riktlinjerna för LIS-områden är generellt sett bra. Det är svårt att avläsa någon noggrannare lokalisering på kartmaterialet vilket gör det svårt att bedöma områdenas lämplighet. Beskrivningarna av de utpekade utbredningsområdena är generellt hållna och anger inte någon exploateringsgrad. På flera av områdena finns värden som fornminnen, biotopskydd, riksintressen etc. Några av områdena ligger på jordbruksmark och det saknas vidare resonemang kring hur detta förhåller sig i relation till LIS.

Av de angivna områdena saknar flera kollektivtrafik i eller i närheten. Några områden är detaljplanerade. Som skäl till upphävande av strandskyddet anges i samtliga områden skälet LIS. Länsstyrelsen anser dock att detta inte är helt rimligt och kommunen behöver ta ett omtag kring om LIS-skälet verkligen är det mest lämpliga skälet till upphävandet av strandskyddet inom dessa områden. Det är viktigt att det tydligt finns en potentiell *utveckling av landsbygden* för att LIS ska vara lämpligt att användas.

Sandvikens kommun skriver i sin ÖP att ”Vid samtliga LIS-områden ska en allmänt tillgänglig zon finnas längs stranden för att säkra passage för allmänheten”, detta är i regel bra, men kommunen behöver konkretisera hur stor passage som avses och det bör även inarbetas på plankartorna och tydligt framgå hur områdena är avsedda att utformas kopplat till strandlinjen.

SAMRÅDSYTTRANDE

6 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

LIS-områdena

Länsstyrelsen har studerat översiktsplanens förslag till LIS-områden. I tabellen nedan framgår Länsstyrelsens synpunkter för varje enskilt LIS-område.

Nr	LIS-område	Synpunkt
KG.Y.1	Kungsgården (utredning camping, småbåtshamn, bad m.m. Storsjön)	LIS-området syftar till att utveckla främst camping, turism, rekreation och friluftsliv. Befintlig badstrand bevaras och möjlighet till båtplats skapas (marina). Ligger inom Naturvårdsprogrammet Västra Storsjön, våtmark med vissa naturvärden samt inom bevarandeplan för odlingslandskapet <i>Centrala Ovansjöbygden</i> . Berör inget riksintresse. Den vackra kärlväxten blomvass finns rapporterad från området, den är dock inte sällsynt. Länsstyrelsen är positiv till utpekande av området som LIS.
ÅS.B1	Åshammar (Komplettering småhus Borrsjöån)	Området avser att möjliggöra småhusbebyggelse och ligger öster om Borrsjöån. Inga utpekade naturvärden eller riksintressen berörs. Området är avskilt från ån av en väg och strandområdet kommer därför att förbli tillgängligt. Länsstyrelsen är positiv till utpekandet av området.
ÅS.B2	Åshammar (Komplettering småhus Borrsjöån)	Ligger strax söder om ovan område. Samma syfte. Här tas dock en bit jordbruksmark i anspråk, detta bör om möjligt revideras i planen. Länsstyrelsen ser dock positivt på utpekandet av området som LIS.
J.Z.1	Järbo (verksamheter och industri Jädraån)	Området avser att möjliggöra utveckling av industri/verksamheter. Ligger norr om Jädraån i anslutning till befintlig verksamhet. Området strider inte mot något riksintresse eller övriga utpekade

SAMRÅDSYTTRANDE

7 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

		naturvärden. Tar lite jordbruksmark i anspråk vilket bör ses över. I övrigt ser Länsstyrelsen positivt på förslaget till LIS område.
GH.B.1	Gästrike Hammarby (enbostadshus Hammarbyån)	Området ligger intill Hammarbyån, med väg som skiljer av, och avser etablering av bostäder. Ligger inom Riksintresse Kulturmiljö. Länsstyrelsen ser positivt på förslaget till LIS område.
ÅR.B.2	Årsunda (Komplettering småhus Storsjön)	Området ligger 60–80 meter från Storsjön och avser etablering av ett fåtal bostäder. Området består idag av tallskog men biotopen är inte ovanlig och endast en mindre del planeras för bostäder. Länsstyrelsen ser positivt på LIS området. Strandbaden med camping, restaurang och badplats återfinns strax intill.
Ö.Y.1	Österfärnebo (utveckling camping Edsviken, Dalälven)	Området ligger intill befintlig camping vid Edsviken, Dalälven. Utpekandet av LIS syftar till att utveckla befintlig camping och därmed bidra till att främja turism och friluftsliv. Ligger inom Riksintresse Naturvård <i>Nedre Dalälven</i> , Riksintresse Friluftsliv <i>Nedre Dalälvsområdet</i> samt Riksintresse Kulturmiljövård <i>Österfärnebo</i> och Naturvårdsprogram <i>Enköpingsåsen vid Koversta</i> . Länsstyrelsen ser positivt på utpekandet av området som LIS.
Ö.Y.2	Österfärnebo (turismutveckling Edsviken, Dalälven)	Ligger söder om campingen och har samma syfte som ovan område. Kommunen behöver vara tydligare med vad som avses. Ska det byggas något, och i så fall vad? Länsstyrelsen har svårt att yttra sig över lämpligheten då mer information och tydlighet behövs.

SAMRÅDSYTTRANDE

8 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

S.B.2	Sandviken (Högtorpsvägen, Östanbyn)	Området avser bostadsändamål och ligger intill mindre vattendrag och damm. Länsstyrelsen ser positivt på att området utpekade som LIS. Inga kända naturvärden berörs eller riksintressen. Goda förbindelser in till Sandvikens tätort. Knyter an till befintlig bebyggelse.
S.B.6	Sandviken (Stigen)	Området avser bostadsändamål och ligger intill mindre vattendrag. Länsstyrelsen ser positivt på att området utpekade som LIS. Inga kända naturvärden berörs eller riksintressen. Skogsmark i dagsläget. Goda förbindelser in till Sandvikens tätort. Knyter an till befintlig bebyggelse.
S.B.23	Sandviken (Norrängsbäcken, Storsjön kompletterande bebyggelse)	Området avser bostadsändamål intill Norrängsbäcken och Storsjön (som närmast ca 85 meter). Inga kända naturvärden, delvis inom bevarandeplan för odlingslandskapet <i>Olsbo-Sättra</i> . Det bör tydligare framgå varför man behöver ta jordbruksmark i anspråk. Bebyggelsen sluter an till befintlig. Bra om området kan få behålla sin lantliga känsla och att det inte byggs för tätt och för stort. I övrigt har Länsstyrelsen inga synpunkter på området som LIS.
S.B.26	Sandviken (Storsjön utredningsområde bostäder)	Område avsett för bostäder i närhet till Storsjön. Befintlig bebyggelse finns i närheten. Berör inget riksintresse eller utpekade naturvärden. Den lantliga känslan bör bevaras och det är bra om husen inte blir för många/byggs för tätt. Ligger längs befintlig väg som har kollektiv trafik in till centrum. I övrigt är Länsstyrelsen positiv till området som LIS.

SAMRÅDSYTTRANDE

9 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

H.Y.1	Högbo (Högbo Bruks utveckling/bevarande Högboån)	Området avser Högbo Bruk och utveckling och bevarande av densamma. Kommunen behöver närmare beskriva vad som avses med utveckling och bevarande då det inte framgår. Det står bara att förutsättningarna för turism och rekreation/friluftsliv ökar attraktiviteten i boendemiljön. Rätt utformat ser Länsstyrelsen positivt på en utveckling av Högbo Bruk.
ST.B.2	Storvik (Vallbyån utredningsområde för komplettering bostäder)	Området ligger i anslutning till Vallbyån och avser bostadsändamål. Marken består idag av jordbruksmark och ligger inom bevarandeplan för odlingslandskapet Västerberg. Positivt att ansluta till befintlig bebyggelse och vägnät men synd att ta jordbruksmark i anspråk. I övrigt ser Länsstyrelsen positivt på området som LIS.
G.H.Y.1	Gästrike Hammarby (turism Hammarbyån)	Området ligger intill Gavelhytteån och ansluter till befintligt verksamhets (industri?) område. LIS syftar här till utveckling av turism/verksamheter och Länsstyrelsen ser positivt på det. Ligger i utkanten av Riksintresse Kulturmiljövård <i>Gästrike-Hammarby bruk</i> .
ÅR.Y.2	Årsunda (utveckling befintlig marina Storsjön)	Ligger i Årsjövik och avser utveckling av befintlig marina. Ligger inom Naturvårdsprogrammet Östra Storsjön. Länsstyrelsen ser positivt på att befintlig marina utvecklas i stället för att anlägga en ny på annan plats.

Mellankommunala frågor

Sandvikens kommun har många viktiga attribut som gör just Sandviken till en kommun att verka och bo i, men kommunen behöver våga ta en större plats i sammanhanget. Länsstyrelsen anser att Sandvikens kommun bör vara tydligare

Postadress Länsstyrelsen, 801 70 Gävle

Besöksadress Borgmästarplan

Telefon 010-225 10 00

Fax 010-225 11 50

Web www.lansstyrelsen.se/gavleborgE-post gavleborg@lansstyrelsen.se

SAMRÅDSYTTRANDE

10 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

med vad kommunen faktiskt har att erbjuda. I ÖPn så lutar sig kommunen nu på många sätt på andra aktörer i sin omgivning, bl.a. på Gävle kommun och Stockholm-Mälardalen. Kommunen förlitar sig också på olika sätt på ett fåtal större företag. Men det är viktigt för kommunens framtida utveckling att arbeta fram egna strategier som visar på hur kommunen ska och kan utvecklas och växa, med *stöd* av andra större aktörer i närheten.

Hälsa och säkerhet

Det saknas i planen ett särskilt ställningstagande kring människors liv och hälsa samt trygghet. Man har byggt in det i olika ställningstaganden. Då Sandvikens kommun har valt att speciellt arbeta för människors trygghet i sitt arbete och även tagit upp det i sitt kommunala handlingsprogram enligt *Lagen om skydd mot olyckor* så bör det arbetet även höjas i detta dokument för att få en röd tråd i arbetet kring detta. Kommunen bör lyfta att vid nyetablering alltid ha en dialog med Gästrikre Räddningstjänst angående brandvattenförsörjning och släckvatten. Överlag så behövs ett avsnitt som tydligare tar ställning i dessa frågor.

Buller

En bullerkartläggning har utförts inom kommunen som en del av översiktsplanarbetet, vilket Länsstyrelsen ser positivt på. I handlingarna finns en karta som visar "bullriga områden", samt bullerklass b och c. Kommunen avser att använda bullerkartläggningen för en första bedömning av om ytterligare utredningar behövs i t.ex. detaljplaneärenden. Det saknas ett tydligt ställningstagande i avsnitten om buller – det är mer ett uppräknande av vilka riktlinjer som finns. I exempelvis avsnittet om "Tysta områden" framgår att Sandviken saknar sådana områden, och vidare framgår att kommunen avser att ta fram underlag för att kunna identifiera och peka ut tysta områden inom kommunen vilket är positivt.

Översiktsplanen bör innehålla ställningstaganden för hur kommunen tänker kring bullersituationen – t.ex. att gällande bullerförordning ska följas vid nybyggnation av bostäder. Detta syftar till att vägleda framtida detaljplanering. Länsstyrelsen ansvarar för att granska kommunens detaljplaner avseende buller och har i uppdrag att säkerställa att en framtida boendemiljö inte påverkar människors hälsa och säkerhet negativt. På sidan 116 finns "*Riktlinjer för bebyggelseutveckling*", här bör det även inarbetas ett resonemang kring bullerproblematiken.

I avsnittet om "Skolor och förskolor" (sid. 124), står att "*utemiljöer ska utformas så att de inte exponeras för höga bullernivåer*". Detta är i regel bra,

men Länsstyrelsen anser att kommunen ska förtydliga och konkretisera detta bättre inom ramen för ÖP.

Klimatanpassning

I kapitel 2, utgångspunkter och utmaningar, finns en genomgång av hur klimätförändringarna kan komma att påverka Sandvikens kommun, och en del problem lyfts fram men det saknas dock information om hur kommunen avser att jobba vidare med dessa problem, t.ex.:

- Hur ska kommunen jobba framöver med klimatanpassning i alla sina delar?
- Hur ska man jobba efter ÖPn med klimatanpassning? Exempelvis med en klimatanpassningsplan och en riskutredning.

Dessa frågeställningar ger ett mandat att fortsätta arbetet med klimatanpassning efter ÖPns antagande.

Avsnittet under Klimatanpassning sid. 19, har troligen kommit fel, då det handlar om minskad klimatpåverkan.

Klimatanpassning finns med löpande i en del av texterna vilket är väldigt bra. Det är positivt att detta implementeras, men då handlar det mest om hur ny bebyggelse ska planeras och inte hur man ska hantera den redan bebyggda miljön samt befintliga verksamheter som finns idag, gällande exempelvis värmebölja för vård och omsorg.

Vad gäller sid. 115 i ÖP, *Klimatanpassad lokalisering och utformning*, bör det rättas vad gäller *stigande havsnivåer*, då Sandvikens kommun inte berörs av någon kuststräcka.

Klimat och energi

Länsstyrelsen anser att det är positivt att Sandvikens kommun avser att ta fram en strategi för hur kommunen ska nå en utsläppsnivå på 1-2 ton koldioxid per person och år. Det är dock oklart om detta avses göras fram till år 2030, eller vilken tidsplan kommunen har för att nå dessa utsläppsnivåer samt när strategin kommer att tas fram.

Utifrån den överenskommelse som Sandvikens kommun har skrivit med Länsstyrelsen, http://www.lansstyrelsen.se/Gavleborg/Sv/miljo-och-klimat/miljomal/overenskommelser/Pages/sandvikens_kommun.aspx, kring åtgärdsarbete för miljömål och klimatanpassning, har Sandvikens kommun bland annat åtagit sig att:

”Vid såväl nybyggnation som upprustning av befintligt bestånd ska en hög ambitionsnivå hållas avseende bebyggelsens klimat-påverkan och kommunen

SAMRÅDSYTTRANDE

12 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

ska vara pådrivande i utvecklingen av att bygga med förnybara byggnadsmaterial som trä”, ”Vid varje nybyggnation ska Sandvikens Hus uppnå kraven för Svanenmärkning eller Miljöbyggnad” och ”Ta fram en ny energiplan. Energhushållningsfrågor ska dessutom ingå i kommunens översiktsplan.”

Länsstyrelsen kan inte se att detta återspeglas i ÖPn.

Ras, skred, översvämning och erosion

De karteringar som redovisas i ÖPn är äldre karteringar. Det finns nyare karteringar framtagna. En kartering över Jädraån från 2013, som kommunen själv har initierat samt en över både Jädraån, Gavleån och Storsjön från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, från 2014:

<https://gisapp.msb.se/Apps/oversvamningsportal/avancerade-kartor/oversvamningskartering.html>

Det är bra med riktlinjer kring lägsta nivå för bebyggelse, men det är oklart varför 100-års återkomsttid och inte 200-års återkomsttid eller BHF, beräknat högst flöde, används. Det är viktigt att använda rätt nivå och att även använda en nivå som är klimatanpassad. Boverkets riktlinjer säger att bebyggelse inte ska ske under 200-årsflöde och samhällsviktiga funktioner under BHF:

<http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning-oversvamning/>

<http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning-oversvamning/stod-till-lansstyrelsen-vid-riskbedomning/utgangspunkter-for-bedomning-oversvamningsrisk/>

En lågpunktskartering finns framtagen och den bör användas vid planering och den kan även fungera som en vägledning gällande var man ska sätta in åtgärder redan idag för att inte få problem vid skyfall, t.ex. vid låga vägar eller känsliga byggnader, el- och telekommunikation.

Det är positivt att kommunen aktivt arbetar med att förebygga skador i ny bebyggelse och tar fram riktlinjer för höjdsättning av tillkommande byggnader vid bygglov. Dock är det viktigt att byggnadernas funktion också säkerställs, det innebär att även anslutningsvägar och teknisk infrastruktur behöver tåla den aktuella vattennivån. Kommunen bör tydliggöra i sina riktlinjer att funktionen ska säkerställas vid planläggning och bygglovsprövning. Detta är särskilt viktigt när det gäller lokalisering av ny samhällsviktig verksamhet.

För planläggning, bygglov eller andra etableringsbeslut om höga byggnadsverk över 25 meter utanför samlad bebyggelse och över 45 meter inom samlad

bebyggelse bör samråd ske med MSBs funktion för RAKEL, radiokommunikationssystemet som administreras av MSB. Samråd om etablering av höga konstruktioner, till exempel vindkraftverk, bör ske med anledning av att dessa kan komma att störa signalsträckan.

Vad beträffar grundvattentäkter och geologi hänvisas till följande länkar för hantering av detta inom ramen för ÖPn:

<http://www.sgu.se/grundvatten/vattenskyddsomraden/remisser-till-sgu-om-grundvattentakter/>

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/kommunal-planering/geologi-for-kommunal-planering/>

Förorenade områden

Generellt anser Länsstyrelsen att kommunen har hanterat frågan avseende förorenade områden på ett godtagbart sätt i planen, men det finns några saker som bör förtydligas alternativt läggas till:

- Det finns en karta med kommunens potentiellt förorenade områden på sidan 181. På platser där många områden finns markerade blir kartan otydlig. Kartan ger dock en översiktlig bild av var potentiellt förorenade områden finns. Det bör förtydligas att symbolen "MKM" innebär att området har åtgärdats till en föroreningsnivå som är acceptabel för mindre känslig markanvändning.
- På sidan 182 finns en allmän text samt strategier. Texten beskriver arbetet med förorenade områden på ett kortfattat och bra sätt. Något som kan tilläggas är hur och var man kan få mer information om föroreningssituationen. Det görs ingen bedömning av hur stort behovet är av undersökningar och avhjälpandeåtgärder med anledning av planens genomförande, detta kan dock vara svårt att ha en uppfattning om i förväg. Kommunen kan försöka i den vidare planprocessen utveckla resonemanget gällande detta. I ortsanalyserna pekas dock ett antal utrednings- och utvecklingsområden ut, där det finns förorenad mark som behöver beaktas.

Radon och radioaktiv strålning

Det är positivt att det finns en karta som visar riskområden för radon samt ställningstagande kring byggnadssätt i högriskområden. Det är även bra att riktlinjen för elektromagnetiska fält från kraftledningarna etc. finns med.

Regionalt perspektiv

Bostadsförsörjning

Sandvikens kommun har ett bostadsförsörjningsprogram som gäller för perioden 2016–2025. Bostadsförsörjningsprogrammets syfte är att fungera som ett planeringsunderlag i översiktsplaneringen. Kommunen lyfter på ett tydligt sätt kopplingen mellan bostadsförsörjningsprogrammet och översiktsplanen.

Liksom kommunen nämner i ÖP är befolkningsprognoserna osäkra. Länsstyrelsen förutsätter därför att kommunen följer utvecklingen i regionen och i landet och reviderar prognoserna och byggbehovet efterhand.

Nivån på bostadsbyggandet bör sättas i relation till det långsiktiga behovet av bostäder. Att identifiera de behov som finns är inte bara en kommunal fråga utan det förutsätter en samverkan mellan flera kommuner. Byggbehoven idag och för ganska lång tid framöver är högre än vad de har varit på länge i Sverige. Detta dels med anledning av det stora antalet flyktingar som kommit, men även med anledning av att det har byggts lite under de senaste årtiondena. Bristen på lämpliga bostäder påverkar i första hand utsatta grupper, med negativa sociala konsekvenser och bristande integration som resultat. Kommunen skulle i översiktsplanen kunna utveckla resonemanget kring vilka typer av bostäder man ser behov av i olika områden av kommunen, exempelvis kan detta tilläggas i ortsanalyserna. Finns det kanske möjlighet att i större omfattning omvandla befintliga bostäder till de typer/storlekar/upplåtelseformer av bostäder som efterfrågas och behövs?

I Sandvikens kommun sker den största befolkningsökningen i dag inom gruppen inflyttade från utlandet. Det är viktigt att kommunen planerar bostäder för denna grupp. Andra grupper som har svårt att få en bostad är ungdomar, studenter, äldre och människor med funktionsnedsättning. Kommunen kan i översiktsplanen resonera/ta ställning till hur man på bästa sätt kan skapa förutsättningar för att det ska finnas ett utbud som möter behovet.

I bostadsförsörjningsprogrammet har kommunen inriktningsmål för hur kommunen ska skapa goda förutsättningar för bostadsförsörjningen. Exempelvis nämns god planberedskap samt att man ska *”arbeta aktivt, målinriktat och långsiktigt med markupplåtelse av egen mark och med strategiska markförvärv.”* Här nämns också att kommunen ska prioritera att göra fördjupade översiktsplaner utifrån utpekade utvecklingsområden i översiktsplanen. Detta tillsammans med bostadsmarknadsaktörer som är intresserade av att utveckla Sandvikens kommun med omnejd. Det arbetet kan underlättas om kommunen redan dragit de stora penseldragen och tagit ställning till hur man vill arbeta med att utveckla kommunen.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att kommunen ser sig själva som en del av en helhet och därmed ser vikten av att bebyggelseutveckling och infrastrukturutbyggnad sker parallellt, vilket skapar ett mer hållbart samhälle där avstånd minskar och människor blir mer mobila. Balansen och samspelet mellan centrum, centralorter och landsbygd är presenterat på ett bra sätt i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser också att kommunens ambitioner med förtätning/komplettering och utbyggnad längs kollektivtrafikstråk är positiv för den hållbara utvecklingen då det skapar ett bra underlag för service, kollektivtrafik, skolor m.m.

Det är fördelaktigt att kommunen gjort ortsanalyser, dock skulle kommunen kunna utveckla vilka parametrar som gjort att just vissa geografiska områden pekas ut som lämpliga för ex. bebyggelseutveckling, verksamheter m.m. Länsstyrelsen ser det dock som positivt att kommunen pekar ut geografiska utredningsområden för bostadsbyggande. Det ger en transparens och visar kommunens vilja och inriktning för eventuella byggherrar. Ortsanalyserna lägger en bra grund för fortsatta utredningar i fördjupade översiktsplaner.

Integration

De senaste åren har Sverige haft en ökad invandring på grund av oroligheter i världen. De flyktingar som sökt asyl i Sverige ska nu inom de närmaste åren bosätta och etablera sig i en kommun. Detta ställer höga krav på kommunerna som till exempel att skapa möjligheter till boende, skola och omsorg. God planering krävs för att bygga ett långsiktigt socialt hållbart samhälle där människor kan integreras. För att lyckas integrera denna, just nu stora grupp människor, och för att upprätthålla ett socialt hållbart samhälle, bör strategier tas fram i samband med översiktsplaneringen. Kommunen har i översiktsplanen bland annat nämnt ambitionen att planera blandad bebyggelse samt att man ser vikten av att skapa mötesplatser och aktiviteter.

Den fysiska planeringen skapar förutsättningarna för invånarnas rörelsemönster. Kommunen har lyft vikten av tätortsnära natur och spontanidrottsplatser, vilket är exemplariska mötesplatser. Dock avspeglas det inte i ortsanalyserna mer än att vissa områden är utpekade som värdefulla ur *natur- och grönstruktursaspekt* samt att områden är utpekade för *skola/fritid*. Det är viktigt att kommunen funderar på var både spontana och planerade möten kan äga rum för att säkerställa att det finns mötesplatser för alla, oavsett ålder och bakgrund. Att människor känner trivsel och trygghet i det offentliga rummet bidrar också i längden till en god folkhälsa.

Sedan 1 mars 2016 gäller den så kallade bosättningslagen (2016:38) vilket innebär att alla kommuner är skyldiga att enligt anvisning ta emot nyanlända (anvisade) för bosättning och därmed även ordna boende för de personer som tilldelas kommunen. Utöver antalet anvisade består kommunernas mottagande

SAMRÅDSYTTRANDE

16 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

även av nyanlända som väljer att bosätta sig i en kommun på egen hand, hos familj, släkt eller vänner (egenbosatta). För Sandvikens del består mottagandet av nyanlända i stort sett enbart av egenbosatta. Endast ett fåtal tas emot genom anvisning. Därför är det viktigt att inkludera detta mönster i planeringen.

Då antalet asylsökande till Sverige kraftigt minskat efter 2015 beräknas färre nyanlända personer med uppehållstillstånd tas emot och bosätts i kommunerna de kommande åren. Det är dock viktigt att förstå att det fortsatt är mycket arbete som kvarstår för att nyanlända ska kunna etableras och integreras på ett bra sätt.

Bostadsförsörjningen har identifierats som en utmaning i flertalet av länets kommuner och så även för Sandviken. Bostadsbrist leder ofta till trångboddhet och är en vanlig förekommande företeelse ibland målgruppen och är en viktig utgångspunkt att ha med i det fortsatta arbetet med översiktsplanering.

Allmänna intressen

Byggd miljö

Friyta

Det är positivt att kommunen har med ett ställningstagande om att man ska följa Boverkets allmänna råd för s.k. friyta för lek och utevistelse i skolor och förskolor.

Civilt försvar

Sedan Länsstyrelsen gjorde den sammanfattande redogörelsen för Sandvikens kommun har den säkerhetspolitiska situationen förändrats och som en följd av detta har det civila försvaret fått ett större fokus. I ÖP nämns det civila försvaret, men texten kan utvecklas med ett resonemang kring betydelsen av samhällsplaneringen. Samhällsplanering har en viktig roll i återuppbyggnaden av det civila försvaret. Det är därför bra om kommunen kompletterar översiktsplanen med ett resonemang om det civila försvaret och den verksamhet som ansvariga aktörer, i detta fall kommunen, ska bedriva för att göra det möjligt för samhället att hantera situationer med höjd beredskap.

Det är viktigt att känna till att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bedömer att avveckling av anläggningar, materiel mm för civilt försvar ska upphöra. Ledningscentraler i bergtrum behöver fortsätta att hållas i malpåse tills ytterligare inriktning kan ges. Det kan finnas fall då avveckling eller försäljning kan vara motiverat, men då bör det föras ha en dialog med MSB och med ansvarig länsstyrelse först.

MSB har även under 2017 gjort en analys över hur skyddet av civilbefolkningen under höjd beredskap bör anpassas till nuvarande förhållanden, bland annat inbegripande en inriktning för skyddsrumsvksamheten. Mer information om civilt försvar finns på MSB webbsida: <https://www.msb.se/Insats--beredskap/Totalforsvar/Civilt-forsvar/>

Kulturmiljö

Kommunen refererar till sin framtidsbild 2030 och det finns bra övergripande mål kopplat till den. Förhoppningen när man läser översiktsplaneringen är att den kommer ge förutsättningarna för att nå de målen. Det är också bra att Gysinges kulturmiljöer framhävs i framtidsbilden och att bevarandet för framtiden lyfts.

Kulturmiljöprogrammet

I förslaget till ÖP lyfter kommunen fram de kulturhistoriska värdena som en resurs för kommunens utveckling, vilket är mycket positivt. Det är vidare positivt att Sandvikens kommun framhåller vikten av bra kunskapsunderlag för att värna värdefulla kulturmiljöer i samhällsutvecklingen. Ett tydligare ställningstagande avseende säkerställande av värdefulla kulturmiljöer vore önskvärt, inte minst när det gäller riksintressena. Den inventering av värdefulla kulturmiljöer som utfördes 2008 och som resulterade i ett utkast till kulturmiljöprogram 2010 bör kunna användas som utgångspunkt. Av ett kulturmiljöprogram ska framgå vilka värden som finns i kommunen, hur kommunen värderar dessa miljöer och hur man avser att säkerställa kulturvärdena. Kommunen har tagit fram egna karaktärsområden avseende kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Det hade varit värdefullt med en närmare beskrivning samt en karta som illustrerar var i kommunen dessa områden finns.

ÖP bör också hantera konfliktzoner, som exempelvis Sandviks industriområde med kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och äldre fritidshusbebyggelse som omvandlas till permanentbostäder. I ÖP upplyses om att bygglovbefrielse inom ramen attefallsregler inte gäller för bebyggelse som pekats ut som särskild värdefull i kommunens bebyggelseinventering. För att detta ska bli verksamt så behöver inventeringarna redovisas.

Ortsanalyserna

Ortsanalyserna innehåller en kortfattad historisk beskrivning och pekar på kulturhistoriska värden. I riktlinjerna för orterna framhålls vidare att värdefull kulturmiljö bör skyddas och värnas. I några fall är riktlinjerna för vad som ska skyddas mer specifika. Önskvärt vore att alla orter hade fått mer genomarbetade historiska beskrivningar där de kulturhistoriska särdragen och karaktärerna

SAMRÅDSYTTRANDE

18 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

tydligare framgår samt att riktlinjer för vad som ska skyddas och hur detta ska ske, har tagits fram. Några exempel på behov av kompletteringar är att Kungsgården bör kompletteras med Rosenlöfs tryckerimuseum och för Gysinge att "Röda bruket" och centrum för byggnadsvård saknas. Avseende punkt 2 i riktlinjerna för Gysinge är det oklart vilka "attraktiva lägen" som avses kunna bebyggas.

Avseende fornlämningarna så berörs de på några ställen i översiktsplanen, i inledningen till ÖP eller i bakgrunden i knappt hälften av ortsanalyserna. Beskrivningarna är relativt ytliga och kan snarast karaktäriseras som svepande skrivningar om den långa kontinuiteten för bebyggelsen bakåt i tiden med hänvisning till ej närmare bestämda fornlämningar såsom gravfält och järnframställningsplatser samt fornfynd. Fortsättningsvis berörs fornminnen knappast alls, utom att det generellt sägs att fornlämningarna framgent ska skyddas och värnas; dock inte konkret på vilket sätt detta ska ske. I den mån de inte ingår i något av de utpekade riksintressena för kulturmiljövård, har heller inte fornminnen markerats i kartmaterialet. Här bör kommunen överväga att kartmässigt redovisa viktiga och karaktärsskapande fornlämningslokaler, lämpligen som en del av ett kulturmiljöprogram där sådana miljöer också kan betonas som en resurs i turistnäringen och för att stärka den lokala identiteten.

Övrigt

Kommunen redovisar fornlämningar och byggnadsminnen, som miljöer skyddade enligt kulturmiljölagen. Det är viktigt att komma ihåg att även alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader samt begravningsplatser uppförda och invigda före 1940 (samt för Sandvikens del även Storsviks kyrka samt Björksätrakyrkan) är skyddade enligt samma lag.

Naturmiljö

Positivt att kommunen lyfter fram att en trädplan ska tas fram som komplement till den uppdaterade grönstrukturplanen. Träd i stadsmiljö, parker, och övriga offentliga miljöer fyller en viktig funktion och bidrar inom så olika områden som mikroklimat, hälsa, biologiska värden, skugga, dagvattenhantering, ekosystemtjänster, och mycket mera.

Skyddade vattendrag; Finns omnämnt i texten men saknas på tillhörande karta.

Kommunen har goda möjligheter att i översiktsplaneringen göra en inriktning för *hur* man ska ta tillvara bl.a. Gysinges styrkor, *hur* man ska bevara kulturmiljön och *hur* man ska främja och ta hand om turismen.

Färnebofjärdens nationalpark

I samrådshandlingen framställs Färnebofjärdens nationalpark som huvudsakligen ett område med höga naturvärden. Länsstyrelsen anser att nationalparkens höga friluftslivsvärden bör betonas mer än det gör i nuvarande text.

Friluftsliv

Där kommunen gör en beskrivning av turistnoderna saknas det en skrivning gällande *hur* man ska samordna satsningarna.

Cykelleder

Länsstyrelsen anser att det är en positivt att kommunen avser att binda ihop Kungsberget och Högbo med ett sammanhållet ledsystem för mountainbike. Då kan man till viss del ”styra” de aktiva cyklisterna som idag är mycket koncentrerade till Högbo. Detta skulle kunna avlasta besöksstrycket på cykellederna kring Högbo Bruk och därmed också minska konflikter mellan det aktiva friluftslivet och dem som söker lugn och ro.

Förslag på kompletteringar till karta

Länsstyrelsen är positiv till att Sandvikens kommun har kategoriserat ytor för friluftsliv och rekreation i kommunen. Som skrivet i samrådshandlingen: *”Trebospåret och Hälsans stig längs kanalen är de mest nyttjade motionsspåren vid sidan av Högbo. Det finns idag föreningsdrivna elljusspår i Storvik, Österfärnebo, Järbo, Åshammar, Kungsgården, Årsunda, Jäderfors, Stensättra och Gästrike Hammarby. Flera av dessa spårområden är viktiga som strövområden för allmänheten...”* (sid. 142 i samrådshandlingen).

Kartan skulle däremot kunna kompletteras med ytterligare några kategorier som är viktiga för friluftslivet i kommunen som beskrivet ovan:

- *Tätortsnära rekreationsområden (polygoner)* – Här skulle te.x. Treboområdet med Trebospåret, ledsystemet vid Stensättra IP och Hälsans stig m.fl. ritas ut som polygoner.
- Te.x. Elljusspåren och kanotleden skulle kunna framhåvas som en linje i kartan (eller punkt för att få det tydligare).
- *”Området kring Öjaren i kommunens nordöstra del där det är tänkt som ett tyst område man ska kunna vistas ute i naturen utan störningsmoment som sänker kvalitén av naturupplevelsen”*. Detta ”tysta område” skulle också kunna markeras ut på kartan.

SAMRÅDSYTTRANDE

20 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

Högbo Bruk

Tillsammans med Kungsbergets skidanläggning har Högbo Bruks friluftsområde ”satt Sandviken på kartan”. Besökare till Högbo är inte längre enbart kommuninvånare, utan idag kommer besökare från hela regionen ända ner till Mälardalen för att besöka Högbo. Under senaste åren har Högbo Bruk utvecklats till att bli ett regionalt viktigt friluftsområde för aktiviteter året runt.

”Skogens potential för naturturism och friluftsliv ska tillvaratas.” (s.169 samrådshandlingen). Det småskaliga skogsbruk som bedrivs i Högbo Bruks närområde bör ta stor och särskild hänsyn till Högbo Bruks friluftslivsvärden. Detta bör också förtydligas ytterligare i översiktsplaneringen, hur kommunen tänker kring skogens sociala värden; fritid, friluftsliv, hälsa och välbefinnande m.m. när detta ställs inför det småskaliga skogsbruket i området.

Friluftslivsplanering

Länsstyrelsen anser att det är mycket värdefullt att Sandvikens kommun satsar på frågan och har en fortsatt hög ambitionsnivå i friluftslivsplaneringen. Det framgår bl.a. att kommunen avser att:

- Ta fram underlag för att kunna identifiera och peka ut tysta områden inom kommunen.
- Säkra områden med föreningsdrivna motionsspår som har högt nyttjande året om av allmänheten från exploatering och att infrastrukturen kring dem bör förbättras med gång, cykelbana och trygga övergångsställen.
- Förbättra kommunikationerna till viktiga friluftsområden i kommunen.

Kommunen har en nyckelroll i att skapa förutsättningar för ett väl fungerande friluftsliv. För att ge en samlad överblick både över friluftslivet i sig samt ansvarsfördelning och resursbehov är ett kommunalt styrdokument, t.ex. en friluftslivsplan, viktig. Att planera friluftslivet långsiktigt är av stor vikt för ett kvalitativt friluftsliv för befolkningen. Länsstyrelsen anser att ett sådant styrdokument bör tas fram av kommunen.

Kommunikation och infrastruktur*Biltrafik*

Trafikverket har genomfört projektet ”Rätt väghållaransvar” där man har sett över de kommunala väghållningsområdena och identifierat vägar som troligtvis bör byta väghållare. Med rätt väghållaransvar förtydligas vem som ansvarar för olika vägar.

Säljansvägen, del av väg 522, finns med i projektet som identifierad kommunal väg. Efter Säljansvägen finns utredningsområden för bostäder i översiktsplanen. Längs denna del av vägen är det framför allt kommunala intressen. Detsamma gäller för väg 538, Bakfallsvägen i Åshammar, där de cirka 200 meter som idag är statlig bör övergå till annan väghållare.

Godstrafik

Kommunen skriver att Storvik har goda möjligheter att utvecklas till en logistikknut med omlastningscentral för gods, med sitt gynnsamma läge där Bergslagsbanan och Norra Stambanan möts. I kommunens strategi för Storvik, lyfter man fram att ett logistikcenter bör etableras. I dagsläget finns en omlastningscentral i Gävle. Ett riktvärde brukar vara att dessa har minst 10 mil mellan varandra, varför det är viktigt att noga analysera frågan om en möjlig etablering.

Järnväg

Kommunen betonar att ett dubbelspår på Bergslagsbanan behövs för att kunna öka kapaciteten på Bergslagsbanan, att det är avgörande för industrins nationella och internationella konkurrenskraft. Kommunen skriver att de ska verka för en utbyggnad av dubbelspår på Bergslagsbanan och att mark ska reserveras längs järnvägssträckan för åtgärden. Trafikverket arbetar långsiktigt för att öka kapaciteten på Bergslagsbanan. I närtid finns inplanerade åtgärder som exempelvis Villersmuren mötesstation.

Teknisk försörjning

Energidistribution

Kommunen bör ta ställning till vikten av att möjliggöra en resurseffektiv utbyggnad av förnybar energiproduktion. Detta med hänsyn tagen till Sveriges mål om ett 100 % förnybart elsystem till år 2040. En ökad elproduktion från förnybara energikällor är därför ett nationellt intresse som måste få tillgång till mark- och vattenområden. Kommunen bör uttryckligen hänvisa till 2040-målet i översiktsplanen.

Det är positivt att kommunen diskuterar den förnybara energins roll i den fysiska planeringen i översiktsplanen och har dessutom pekat ut flera områden för eventuell vindkraftutbyggnad. Kommunen har tagit hänsyn inte bara till riksintresseområdena för vindbruk utan till hur möjligheterna för utbyggnad av vindkraft ser ut överallt i kommunen, vilket är mycket positivt. Kommunen bör specificera och mer noggrant kartlägga dessa områden.

SAMRÅDSYTTRANDE

22 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

Stamnätet för el

Kommunen bör i ÖPn synliggöra stamnätet samt i tillhörande kartunderlag.

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av Svenska kraftnäts anläggningar återfinns i skrifterna *Elnät i fysisk planering* och *Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i stamnätet*. För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisas till *Systemutvecklingsplan 2018-2027*. Dessa dokument finns publicerade på deras webbplats, www.svk.se.

Markförläggning

Både i samband med att elektromagnetiska fält på sidan 183 och i riktlinjerna för energisystem på sidan 153 konstaterar översiktsplanen att kraftledningar bör markförläggas för att minska sårbarheten i systemet. Länsstyrelsen vill understryka vikten av såväl den tekniska lämpligheten som den ekonomiska rimligheten av detta. Att upprätthålla hög driftsäkerhet i det nationella elsystemet är en viktig del av Svenska kraftnäts uppdrag från regeringen.

Växelströmsledningar med så hög spänning som 400 kV är oftast inte lämpliga att gräva ner som kabel. Utöver de tekniska begränsningarna för överföringskapacitet och kompensationsbehov är markförlagda kablar också sämre än luftledningar för driftsäkerheten. Ju fler komponenter, som tex kompenseringstationer och skarvpunkter, som byggs in i ett elnät desto fler potentiella felkällor kommer det att finnas. Markförlagda kablar tar betydligt längre tid att felsöka och reparera än luftledningar. Att markkablar löper större sannolikhet att gå sönder samtidigt som reparationstiden är längre gör att de jämfört med luftledningar är ett betydligt sämre alternativ ur driftsäkerhetssynpunkt.

Ur ett sårbarhetsperspektiv för elsystemet är alltså markförläggning av växelströmsledningar med en så hög spänning som stamnätsledningarna har oftast ett sämre alternativ jämfört med luftledning.

Bredband

Det är positivt med målsättningar om bredbandsutbyggnader. Kommunens egna bredbandsstrategi anger målsättning till 2020 med tillhörande handlingsplan. I ÖPn är målen högre ställda och sträcker sig 10 år längre än bredbandsstrategin, dock saknas det ett resonemang kring hur man avser att nå det målet.

Elektronisk kommunikation

Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att

utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi ”Sverige helt uppkopplat 2025” där det kortsiktiga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023.

Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. Kommunen bör genomföra samråda med mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan Post- och telestyrelsen, PTS, bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

Produktion av förnybar energi

Vid planering av vindkraftsanläggningar krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och Svenska kraftnäts anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för att möjliggöra en säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

Avfall

Det är bra att ha med en beskrivning av avfallstrappan. ”Riktlinjer för återvinning och avfallshantering” kan dock konkretiseras. Vad innebär det t.ex. att kommunen ”gärna ser att dess invånare och företag gör sitt yttersta för att ligga högt upp på avfallstrappan för att skapa en bättre miljö?”

Tre mål har lyfts i avfallsplanen och nämns också i ÖP, vilket är bra. Det bör kompletteras med en kort redogörelse för hur kommunen avser att jobba med dessa mål.

I inledningen av avsnittet ”Återvinning och avfallshantering” (sid. 156) står det att avfallshanteringen ställer stora krav på vägar m.m. i samhället. Hur avser kommunen att hantera denna typ av frågeställningar/krav i kommande detaljplanering? Finns det riktlinjer eller liknande för detta?

SAMRÅDSYTTRANDE

24 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

Naturresurser*Vattenförsörjning*

Det är positivt att ÖP verkar för att en vattenförsörjningsplan och dagvattenplan upprättas samt att kommunens VA-plan uppdateras. Länsstyrelsen vill även poängtera nyttan med en tydlig strävan efter att ta lärdom av de erfarenheter som erhålls och att ständigt förbättra arbetet. För att lära sig av det arbete som läggs ned i form av åtgärder som exempelvis fördröjningsytor bör även resurser läggas på uppföljningar och mätningar i miljön. Även om utredningar och modeller i förhand visar att inga miljö kvalitetsnormer överskrids eller försämrar tillståndet i vattenmiljön är dessa indikationer endast uppskattningar. Det är därför viktigt att de åtgärder som utförs följs upp med mätningar för att utvärdera hur utfallet i verkligheten blev. Att ständigt förbättra arbetet i detta sammanhang kan vara att dra lärdom av den kunskap som erhöles vid uppföljningsmätningarna i miljön – t.ex. var den anlagda fördröjningsytan en effektiv adsorbent för föroreningar i dagvatten, finns det andra matriser såsom biokol som är mer effektiv. En strävan mot ständig förbättring kan även innebära att ta lärdom av och samarbeta med relevant forskning.

Det är positivt att ÖP pekar ut en strävan att ständigt förbättra luftkvaliteten inom kommunen.

Jordbruk

Länsstyrelsen saknar ett tydligt resonemang inom ÖPn där kommunen tar ställning till huruvida man avser att hantera konflikten jordbruksmark kontra bostadsbebyggelse eller annan verksamhet. Enligt Miljöbalken 3 kap. 4§ framgår följande:

”Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk”

Länsstyrelsen vill även upplysa kommunen om den vägledning som Länsstyrelsen har tagit fram angående jordbruksmark inom den fysiska planeringen:

<http://www.lansstyrelsen.se/Gavleborg/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2016/Jorbruksmark2016.pdf>

Övriga frågor

Sociala hållbarhetsfrågor

Barnperspektivet

I översiktsplanen framgår att kommunen ska kunna erbjuda goda, tillgängliga och trygga bostadsmiljöer samt att det ska finnas attraktiva livsmiljöer för alla åldrar. Länsstyrelsen anser dock att kommunen på ett bättre sätt bör kunna lyfta behovet av att barn måste få ta plats i den fysiska miljön, ex. genom att planera för lekplatser, rymliga skolgårdar m.m. Länsstyrelsen uppmuntrar även att man tidigt i planeringen inkluderar barn och deras kreativitet för att skapa mer hållbara livsmiljöer.

Jämlikhet

Länsstyrelsen anser att kommunen på ett relevant sätt har beskrivit vikten av att bebyggelseutveckling och hållbara transportsätt utvecklas parallellt. Detta ger förutsättningar för att skapa ett tillgängligt samhälle för alla samhällsgrupper. Socialt hållbara livsmiljöer innebär att alla ska ha möjlighet att ta del av det utbud som kommunen har att erbjuda, både vad gäller boende, arbetsliv, utbildning samt fritidsaktiviteter. Det är därför också av stor vikt att ”hela resan” (från punkt A till punkt B) ska fungera, exempelvis smidiga byten mellan olika (hållbara) transportsätt. Det är också en viktig faktor för att få fler människor att välja att åka exempelvis kollektivtrafik. Och ju fler som väljer att åka kollektivt, desto större underlag finns det för hög turtäthet.

I planeringen av bostadsområden på landsbygden samt i LIS-områden bör även hänsyn tas till människor som av ålder, funktionsnedsättning eller andra skäl måste ha nära till kollektivtrafik för att kunna använda den. Mobilitet är viktigt, det ska vara enkelt för alla att transportera sig.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att det är viktigt att de cykelstråk man satsar på att bygga och utveckla upplevs som trafiksäkra och trygga, exempelvis genom bra belysning och säkra passager. Känslan av trygghet är oerhört viktig i valet av transportsätt.

Kommunen framhäver behovet av gemensamma platser att mötas på, Länsstyrelsen håller med om att detta är lika viktigt i staden som på landsbygden.

Utöver god fysisk infrastruktur kan digital infrastruktur vara lika viktigt för tillgänglighet i den digitala världen. Det kan också vara fördelaktigt ur ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv då det kan minska behovet av fysiska resor.

SAMRÅDSYTTRANDE

26 (26)

2018-03-29

Dnr 8562-17

Ärendets handläggning

I ärendet har länsråd Veronica Lauritzen beslutat och handläggare Emma Eriksson varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även Eva Hedström, Anna Jansson och Dagmar Jonsson enheten för natur, Maria Lundgren, Gunnar Hägg och Anders Sköld, enheten för miljö, Berit Löfgren enheten för landsbygd och tillväxt, Aron Westlin och Jimmy Westin, enheten för styrning och samordning samt Maria Andersson, Monica Lindström, Pernilla Bylund, Sara Lennmalm, Hans-Erik Hansson, Ronnie Carlsson, Maria Wall och Patrik Havermann enheten för samhällsutveckling deltagit. Yttranden i ärendet har även inkommit från myndigheter som anges nedan under *Kopia till*.

Per Bill

Emma Eriksson

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

Bilaga 1: Beslut om revidering av område av riksintresse för kulturmiljövården Sandvikens stad (X 900), Sandvikens kommun, Gävleborgs län.

Bilaga 2: Riksintressen i Sandvikens kommun.

Kopia till:

Energimyndigheten
Fortifikationsverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Post- och telestyrelsen
SMHI
Statens geotekniska institut
Svenska kraftnät
Sveriges geologiska undersökning
Trafikverket
Samhällsplanering, akten

saudviken.se/saudviken2030